

BİZDEN HABERLER

KOÇ TOPLULUĞU'NUN AYLIK DERGİSİ

Ağustos 2003

Sayı 305

**Koç Holding
Yönetim Kurulu Üyesi
Erdoğan Gönül'ü
Ebediyete Uğurladık**

İçindekiler

Küresel Vizyon

4

- Erdoğan Gönül'ü Ebediyete Uğurladık
- Tofaş'ın 2 Milyonuncu Gururu
- Döviz Piyasası Daha da Rahatlayacak
- Türkiye'nin Uluslararası İtibarı Artacak
- 2002 Yılında da Özel Sektörün En Büyüğü Koç Topluluğu
- İzocam Avrupa İçin Pasaportunu Aldı

Sektörel Vizyon

20

- Birmot'un İkinci Yaş Gününde Fiat Stilo Rüzgârı
- Otokoç 75 Yaşında

e-Dönüşüm

26

- Endüstriyel Malzeme Otomatik Talep ve Dağıtım Projesi

İnsan Kaynakları

30

- Koç'ta Zirvenin 285 Adayı Geleceğe Hazırlanıyor
- Yöneticiler, Yönetici Adayları ile Buluştu

İletişim

34

- Türkiye, Irak ve Bölge Ülkelerine Örnek Olacak

Hayata Dair

36

- 30 Soruda; Turgay Durak
- Golden Princess ile Bir Düş Yaşamak

Kültürel Vizyon

40

- "Son Söz: Vatan Sağolsun"

Doğan Abi'yi Kaybettik

Topluluğumuza 44 yıl hizmet veren, otomotiv sanayinin gelişmesine ve Otosan'ın bugünlere gelmesinde büyük emeği geçen **Erdoğan Gönül**'ü kaybetmenin üzüntüsünü yaşıyoruz.

70 yaşında hayata gözlerini kapatan Erdoğan Gönül, 11 yaşında başlayan otomobil tutkusunu tüm hayatı boyunca sürdürdü ve 27 yıl görev yaptığı Otosan'da pek çok başarıya imza attı. Rahmetli **Bernar Nahum** ile birlikte yürüttüğü Anadol projesi, Erdoğan Gönül'ün otomobil sektörüne yaptığı hizmetlerden yalnızca biri. Onun otomobil aşkı, sadece iş hayatındaki başarılarına yansımakla kalmadı ve daha geniş alanlarda da iz bıraktı. Rahmetli Erdoğan Gönül'ü Topluluğumuza ve otomotiv sektörüne yaptığı katkılarla, kendi deyişyle "tedavi olmayan otomobil aşkıyla", hayata pozitif bakan benzersiz espri anlayışıyla ve centilmenliğiyle hatırlayacağız. Koç ve Gönül Ailesi'nin, Topluluğumuzun başı sağ olsun.

2 Milyonuncu Tofaş Otomobili

Tüm acı yönlerine rağmen hayat devam ediyor ve Koç Topluluğu şirketleri başarılarına yenilerini ekliyor. Bu kez başarının mimarı **Tofaş**. 1971 yılında faaliyete geçen Tofaş, bugüne kadar 24 değişik otomobil ve hafif ticari araç modeli üretti ve 26 Temmuz 2003 tarihine gelindiğinde düzenlenen bir törenle 2 milyonuncu otomobili banttan indirdi. Törende Yönetim Kurulu Başkanımız **Mustafa V. Koç**'un da alını çizerek ifade ettiği gibi Tofaş'ta başlangıçta yılda 20 bin otomobil üretimi, bin kişilik de istihdam öngörülmüştü. Bugün karşımızda bir sanayi devi durmaktadır. Tofaş'ı kutladığımız bu mutlu günümüzde konuşan başbakanımız **Recep Tayyip Erdoğan**'ın da tespit ettiği gibi **Vehbi Koç** büyük düşünmeseydi, 1969 yılın-

da Tofaş'ın temeli atılsaydı hiçbirimiz bu sevinci yaşamamayacaktık.

İlk 10'un 5'inde Biz Varız

Bir başka gurur vesilemiz de, Temmuz ayının sonuna doğru açıklanan İstanbul Sanayi Odası'nın (ISO) 2002 yılı 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasının sonuçlarıydı. Bu araştırmaya göre Koç Topluluğu, özel sektörde **Arçelik**, **Tofaş**, **Aygaz**, **Beko Elektronik** ve **Ford Otomotiv** ile, ilk 10 içerisinde 5 şirketle yer aldı. Koç Topluluğu şirketleri 7.3 katrilyon liralık ciro ile 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun %9'unu, özel sektörün ise %11'ini temsil eden en büyük sanayi grubu oldu.

Ekonomik Değerlendirmeler

Bu sayımızda yine ilginç ve okunması gereken pek çok röportajımız var. UniCredito Italiano CEO'su ve Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi **Alessandro Profumo** ile Koçbank Başekonomisti ve Koç Üniversitesi Öğretim Üyesi **Cevdet Akçay**'ın ekonomik değerlendirmeleri, gerek Topluluğumuzu gerekse Türkiye'yi önümüzdeki günlerde nelerin beklediğine dair ipuçları sunuyor. Tat Konserve Genel Müdürü **Erdal Kesrelioğlu** ile yapılan röportaj ise Topluluğumuzun gıda sektöründeki atılımlarını gözler önüne seriyor. Gelecek ay, dergimizin yayın hayatında önemli bir ay olacak. Koç Topluluğu'nun aylık iletişim dergisi **Bizden Haberler**, 1963 yılının Eylül ayında yayın hayatına başladı. Önümüzdeki Eylül ayında, dergimizin 40. yılında buluşmak üzere sevgi ve saygılarla...

Hasan Bengü

Koç Holding Kurumsal İletişim ve Dış İlişkiler Başkanı

BİZDEN HABERLER KOÇ HOLDİNG A.Ş. AYLIK YAYIN ORGANI

Yazışma Adresi: Bizden Haberler
Nakkastepe, Azizbey Sok. No: 1
81207 Kuzguncuk-İstanbul
Tel: (0 216) 531 03 86
Fax: (0 216) 343 15 37
İnternet: <http://www.koc.com.tr>
e-mail: bizdenhaberler@koc.com.tr
Ağustos 2003 Sayı: 305

Sahibi: Koç Holding A.Ş. adına F. Bülend Özyıldırı
Genel Yayın Yönetmeni: Hasan Bengü
Sorumlu Yönetmen: Fatma Nur Halil
Editör: Ülku S. Osmanoglu
Sanat Yönetmeni: Nihal Atatepe
Yayın Kurulu: Can Kaya Isen, Şeniz Akan, Burak Tezcan, Sema Uludağ
Yapımcı: Kesim Yayınılık ve İletişim Hizmetleri Ltd. Şti. Tel: (0 212) 288 79 70-71
Renk Ayrımı ve Baskı: Çali Grafik Matbaacılık A.Ş.
Tel: (0 212) 696 52 27 (pbx)

Bu dergideki yazı ve resimler kaynak belirtilmek suretiyle kullanılabilir.

Bizden

Erdoğan Gönül'ü Ebediyete Uğurladık

Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Erdoğan Gönül, 16 Temmuz'da, tedavi gördüğü Vehbi Koç Vakfı Amerikan Hastanesi'nde yaşama gözlerini kapadı. Uzun yıllar Otosan Genel Müdürlüğü yapan Erdoğan Gönül, spor Anadol projesinin mimarlarından biriydi

“**T**edavisi mümkün olmayan otomobil aşkına tutulduğum zaman 11 yaşındaydım. Rahmi M. Koç Müzesi'nde sergilenen 1933 model Buick, babamın 1933 yılında anem bana hamile kalınca hediye olarak almış olduğu otomobildir.”

Bu sözler, 16 Temmuz'da aramızdan ayrılarak ebedi yolculuğuna uğurladığımız, Koç Ailesi'nin değerli ferdi, Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi ve Türk otomobil sanayinin gelişiminde katkıları bulunan **Erdoğan Gönül'e** ait. Tedavi gördüğü **Vehbi Koç Vakfı Amerikan Hastanesi'nde** yaşama gözlerini kapatan Erdoğan Gönül, 18 Temmuz'da Koç Holding Nakkaştepe'de düzenlenen tören ve **Teşvikiye Camii'nde** kılınan öğle namazının ardından **Zincirlikuyu Mezarlığı'nda** top-

rağa verildi. Nakkaştepe'de düzenlenen törende Koç Holding Şeref Başkanı **Rahmi M. Koç**, Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı **Mustafa V. Koç** ve 1986-91 yılları arasında Koç Holding'de Genel Idare Başkanlığı yapan **Ahmet Binbir** birer konuşma yaparak Erdoğan Gönül'ün kişiliğini ve iş yaşamını anlattı. Gönül ve Koç Ailesi, Koç Topluluğu çalışanları ve dostlarının hazır bulunduğu törenin ardından **Teşvikiye Camii'nde** kılınan cenaze namazında, Erdoğan Gönül'ün iş, politika, sanat ve basın dünyasından binlerce seveni bir araya geldi

Dolu Dolu 70 Yıl

1933 yılında doğan Erdoğan Gönül, **English High School'u** bitirdikten sonra, iş hayatına 1959 yılında Koç Topluluğu şirketlerinden **Otosan'da** İstihsal Kontrol Müdürü olarak başladı. Merhum **Vehbi Koç'un** ortanca kızı, Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi **Sevgi Gönül** ile 1962 yılında hayatını birleştiren Gönül, Koç Topluluğu'nda 44 yılını geçirdi. Otomobillere karşı bitmeyen tutkusu nedeniyle Türk otomotiv sanayinin özellikle de Otosan'ın gelişmesinde büyük rol oynayan Gönül, Otosan'da 1963-1974 yılları arasında Genel Müdür Yardımcılığı, 1974-1986 yıllarında Genel Müdürlük görevlerini yürüttü. 27 yıl görev yaptığı Otosan'daki başarılı hizmetlerinin ardından 1986 yılında Koç Holding A.Ş. Otosan Grubu Başkanlığı'na atandı ve 1992-1994 yılları arasında Otosan Grubu Başkanlığı'nı yürüttü. Erdoğan Gönül vefatına dek Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi idi.

Otomobil Dünyası Duayeni

27 yıl Otosan'da görev yürüten Erdoğan Gönül, kelimenin tam anlamıyla bir “otomobil tutkunuy-

18 Temmuz'da,
Koç Holding Nakkaştepe'de
düzenlenen törene katılan
Koç Ailesi ve
Koç Topluluğu,
son derece üzgündü.

Koç Holding Şeref Başkanı Rahmi M. Koç, törende Erdoğan Gönül için yaptığı konuşmada “Doğan Enişte takım çalışmasını sever, arkadaşlarını daima kollar, yukarıya nasıl muamele ediyor ise aşağıya da aynısını yapardı” dedi. Nakkaştepe’deki törende Erdoğan Gönül’ün 11 yaşında tanıştığı 1933 model Buick da vardı.

Koç Holding Şeref Başkanı Rahmi M. Koç: Camiamız ve Ailemiz Büyük Bir İnsanı Kaybetti

Erdoğan Gönül için Nakkaştepe’de düzenlenen törende bir konuşma yapan Koç Holding Şeref Başkanı **Rahmi M. Koç**, otomobil dünyasının ve Koç Ailesi’nin “büyük bir insanı” kaybettiğini belirterek şunları söyledi:

“Doğan Gönül’ü ilk defa 1959 senesinin Ağustos ayında Merkez Han’da, Otosan’ın kuruluşunda, kendilerine ayırdığımız bir odada Ahmet Binbir ile gördüm. Üzerinde iş tulumu vardı.

O zaman ne bilecektim eniştem olacağını; Sevgiciğimi mesut ve bahtiyar edeceğini, onun sivri uçlarını törpüleyeceğini, aileye neşe getireceğini ve bizleri başka dünyalara götüreceğini.

Doğan Enişte, her işi en iyi şekilde yapan, içerisine girip, şahsen alâkadar olan ve sessiz sedasız bir insandı.

Topluluğumuzun otomobil sanayine girmesinde ve Otosan’ın bugünlere gelmesinde büyük emeği geçti. Takım çalışmasını sever, arkadaşlarını daima kollar, yukarıya nasıl muamele ediyor ise aşağıya da aynısını yapardı. Gerek iş aleminde gerekse sosyal hayatında tanıyanlar kendisini çok severdi.

Fevkalâde mükrimdi; yedirmekten içirmekten pek hoşlanırdı. Rahmi M. Koç Müzesi’ne en büyük katkı ondan geldi.

Doğan Enişte, dünyaya daima müspet bakardı, her şeyin iyi tarafını görmeye çalışırdı. Hatır gönül sayan, vefakâr, ince ruhlu bir insandı. Ne kadar çok sevildiğini bugün

daha iyi görüyoruz ve anlıyoruz. Rahmetli bambaşka bir insandı. Camiamız ve ailemiz büyük bir insanı kaybetti. Hepimizin başı sağ olsun.

Sevgiciğime bu acıya dayanma gücü diliyorum. Allah rahmet eylesin.”

du”. Yalnız çalıştığı dönemde değil, emekliliğinde de bu tutkusu devam etti.

Onun otomobillere olan merakı çok küçük yaşlarda, henüz 11 yaşındayken başlar. Erdoğan Gönül, kendisiyle yapılan bir röportajda bu tutkusunu şu sözlerle anlatır; “Tedavisi mümkün olmayan otomobil aşkına tutulduğum zaman 11 yaşındaydım. 1933 model **Buick**, babamın 1933 yılında annem bana hamile kalınca hediye olarak almış olduğu otomobildir. Bu otomobilden dünyada 152 tane imal edildi. Bugün tahminen üç tane kaldığı varsayılıyor. 1938 yılında savaş çıkınca, hükümet özel otomobillerin kullanılmasını yasak etmiş. Babam da apartmanımızın arka tarafındaki garaja arabayı takozla almış. Hatırladığım kadarıyla, 1945 yılında babam banyoda traş olurken radyo dinliyordu. Spiker artık özel otomobillerin kullanılmasının devletçe serbest bırakıldığını söyledi. Onun üzerine babam, ‘Oğlum, hadi arabamızı çalıştıralım’ dedi. Henüz 11 yaşındaydım, babamla birlikte garaja indik. Aküyü ön koltuğun altındaki yerine yerleştirdi, bağlantılarını yaptı. Marşa bastı ve birinci marşta otomobil çalıştı. Egzozundan çıkan kokular ve egzoz dumanı orada benim içime ve ciğerlerime girdi ve ben hastalığa ilk bu şekilde yakalanmış oldum.”

Törenine Eski Dost Buick de Getirildi

Nakkaştepe’de düzenlenen törene, Erdoğan Gönül’ün sonradan Rahmi M. Koç Müzesi’ne bağışladığı 1933 model Buick de getirildi. Çocukluk yıllarında Erdoğan Gönül’ün içine otomobil sevdasını düşüren Buick, 1946 yılında Ayazağa’daki bir çiftlik sahibine satılır ve yıllarca ürün taşıma aracı olarak kullanılır. Ancak satılması Gönül’ün içindeki bu sevdayı söndüremez. Hatta daha da alevlendirir: “Bir gün yegenim bana bir fotoğraf getirdi. Fotoğrafta babam annemle birlikte bu otomobilin içine oturmuşlardı. İşte o zaman özlemim yeniden yeşerdi. Aşağı yukarı 4-5 yıl süren bir araştırmadan sonra, bu otomobili Kanada’da buldum. Sahibini aradım ve otomobili satın almak istediğimi söyledim. Otomobil sahibi önce ara-

Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa V. Koç: *Erdoğan Enişte'yi Şükran ve Sevgiyle Anacağız*

Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı **Mustafa V. Koç**, Erdoğan Gönül'ün hayatını zevkle ve dolu dolu yaşadığını belirterek şunları söyledi:

"Topluluğumuza 44 yıl hizmet veren, otomotiv sanayinin gelişmesine ve Otosan'ın bugünlere gelmesinde büyük emeği geçen bir büyüğümüzü daha kaybetmenin üzüntüsü içindeyiz. Koç Ailesi olarak ailemizin çok değerli ve sevgili bir ferdi, sevgili Doğan Eniştemizi ebedi yolculuğuna uğurlarken kendisiyle ilgili düşüncelerimi

sizlerle paylaşmak istiyorum.

Erken denilebilecek bir yaşta aramızdan ayrılan Doğan Eniştemiz hayatını zevkle ve dolu dolu yaşayarak noktalandı. Olaylara hep olumlu açıdan bakan, ileri görüşlü, kendisiyle ve etrafı ile banşık, dolayısıyla sevilen ve sayılan bir kişiliğe sahipti.

Karşıındakileri ezecek derecede alçakgönüllü idi. Sade ve gösterişsiz olmaya özen gösterirdi. Fevkalâde keskin zekâsı ve ince mizah anlayışı onu farklı kılan önemli özelliklerindendi. Vefatı ile bizler çok değerli bir duayenimizi, ailemizin neşe kaynağı Eniştemizi ve Otosanlılar ise unutamayacakları bir ağabeylerini yitirdiler. Kendisini her zaman şükranla ve büyük bir özlemle anacağız.

Ruhu şâd, mekânı cennet olsun."

*Törende konuşma yapan
Koç Holding Yönetim
Kurulu Başkanı Mustafa
V. Koç ve Otosan
eski Genel Müdürü
Ahmet Binbir,
gözyaşları içinde kaldı.*

basını satmak istemedi. Daha sonra ona elimdeki fotoğrafı gönderdim. Kısa bir süre sonra Kana'dan bir telefon geldi. Otomobilin sahibi bana 'Otomobil sizin hakkınız ve onu size satıyorum' dedi."

Erdoğan Gönül'ün otomobil sevdası eşi Sevgi Gönül tarafından da çeşitli yazılara konu edilir. Rahmi M. Koç Müzesi'nde açılan Erdoğan Gönül Salonu'yla ilgili Hürriyet gazetesindeki köşesinde yazan Sevgi Gönül, "Övünmek gibi olmasın ama tam 'A La Koç' bir iş yapılmış. Hangi ara bu kadar

işi planlamışlar, kimler çalışmış bilemiyorum. Herkesi tebrik ederim. Üstüne üstlük ilk girdiğim, Erdoğan Gönül salonu ve kocamın büyük bir titizlikle mint condition (iyi durumda) topladığı otomobilleri yan yana dizilmişler. Helal olsun ama benim kürk paraları kuzu gibi arka arkaya orada sıralanmışlardı" diyerek esprili biçimde eşinin tutkusunu dile getirir.

Tulum Giyip Çalıştı

Erdoğan Gönül, 1959 yılında Otosan'da dördün-

Otosan eski Genel Müdürü Ahmet Binbir: *Aramızdan Bir Yıldız Kaydı*

1959-1980 yıllarında Otosan Genel Müdürlüğü, 1986-1991'de ise Koç Holding Genel İdare Başkanı olarak görev yapan ve Erdoğan Gönül'ün yakın dostu **Ahmet Binbir**, Gönül ile tanışmalarını ve ilerleyen dostluklarını şu sözlerle anlattı:

"1959 yılında Otosan kuruluyordu. Kapıyı bir genç çaldı. 'Kim geldi' dedim. 'Erdoğan Gönül' dedi ve İngilizce bilen eleman aradığımızı duyduğunu söyledi. High School'da aynı sınıfta okuyorduk. Okulu bitirip bitirmediğini sordum. Bitirdiğini öğrenince, 'Git, içeride otur' dedim. Yüzüme baktı ve 'Hiçbir şey yapmayacak mıyım' diye sordu. Gelen İngilizce dosyaları tasnif etmesini istedim. Fevkalâde işine düşkündü. Otosan'dan bir daha ayrılmadı. Uzun yıllar birlikte çalıştık. Bir gün dahi birbirimizi kırmadık. Onda ydi bütün meziyet; ben hırçın olabildim, o katiyen, hiçbir şekilde hırçın olmadı. Büyüklerine karşı daima saygılıydı. İşçisini canı gibi severdi. 'Doğan sen hiçbir şeye kızmaz mısın' diye sorardım. Gülümseyerek cevap verirdi: 'Kızarım elbette ama aynada yüzüme bakınca birini kırmaktan vazgeçiyorum' derdi. Bizler Otosan'la beraber büyüdük. Onunla beraber geliştik ama Otosan yaşlanmadı. 'Ahmet biliyor musun ne var? Müesseseler olgunlaşıyor, biz emekli olu-

yoruz' derdi. Koç Holding ve Koç Ailesi kendisini çok sevdi. O da onlara karşı hürmetini esirgemedi. Daha farklı işletmelere almak istediler ama o gitmedi. Otosan'a büyük emekler verdi. Anadolu çıkınca satın alınan başına geldi ve yan sanayine emek verdi. Türkiye'deki yan sanayi farkında olmadan Doğan'ın eliyle büyüdü. Otosan bugünlere geldi. Hiçbirimiz Otosan'ın Ford ile işbirliği yapacağını sanmıyorduk. Kaç saat çalıştığımız belli değildi ve böylece Otosan planlanandan önce faaliyete geçti. Bunu Doğan'a borçluyuz. Sana uğurlar olsun demeye dilim varmıyor. Hepimiz gidiciyiz ama senin gidişin çok acele oldu. Hepimiz şoke olduk. Aramızdan bir yıldız kaydı, biz farkında olmadık. Başımız sağ olsun. Doğancığım rahat uyu."

cü eleman ve 04 sicil numarasıyla göreve başladı. O dönemde Otosan'ın Kadıköy'deki 4 bin metre-karelik yerinin sadece temelleri atılmıştı. Şirket Müdürü Ahmet Binbir, Fabrika Müdürü **Ercan Kılıç** ve **Sungur Malahof**tan oluşan ekip, hiçbir konfora sahip olmaksızın günlerce çalışır. Gönül, **Yılmaz Çetiner**'in "Otomobil'in Öyküsü" adlı kitabında o günlere ait anılarını şu sözlerle anlatıyor: "Barakada kendi çayımızı yapıyoruz. Malahof'la ben zaman zaman kamyonlardan beton hasırlar, çimentolar indirdik, yola kürekle curuf dök-tük. Bütün bunları yaparken dünyanın en mesut adamıydım."

1986 yılında Gönül'den Otosan Genel Müdürlüğü'nü devralan **Ali İhsan İlkbahar**; "Erdoğan Gönül, mükemmeliyetçi bir kişiliğe sahipti. Anadolu projesinden sonra, iki kişilik spor modelinin baş mühendisliğini o yaptı. Satın almadan gelen bir yönetici olarak, tulum giyip çalıştı" diyerek, Erdoğan Gönül'ün mükemmeliyetçi kişiliğine dik-kat çekiyor.

Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Sevgi Gönül: Keşke Yazımı Okuyabilseydi

Erdoğan Gönül'ün yaşama gözlerini kapatmasıyla birlikte 41 yıllık hayat arkadaşını yitiren Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi **Sevgi Gönül**, 20 Temmuz'da yayınlanan Hürriyet Gazetesi'ndeki "Sevgi'nin Diviti" adlı köşesinde eşini konuk etti. "Dodo Keşke Hayatta Olsaydı da Yazımı Okuyabilseydi" başlıklı yazısında Erdoğan Gönül'ün kişiliğini şu sözlerle anlattı: 16 Temmuz 2003... Dodo bu sabah saat 11'i 10 gece hayata veda etti, beni yalnız ve dul bıraktı. Hayatta olsaydı da onun hakkında bu yazdıklarımı okuyabilseydi... Evlendiğimde 23 yaşındaydım. İnsanoğlu her zaman birbirinden bir şeyler öğrenir. Ben kocamdan her zaman zarafeti öğrendim. Hakiki bir beyefendi idi. Yalnız bana değil, bütün ev halkına fevkalâde sevecendi ve hep yüzü gülerdi. Doktorları, artık son derece sıkıntı çektiğini söyledikleri günlerde bile hep yüzü gülüyordu ve doktorlar "Ne harika hasta" diyorlardı. Son derece sabırlıydı,

çok nadiren taşan ama taşıdığı zaman tam köpüren bir hiddeti vardı. Eşine-dostuna çok kıymet veren ve aynı değerlendirmeyi karşı taraftan bekleyen bir kişiliğe sahipti. Eli son derece açıktı. Sahip olduklarının kıymetini çok iyi bilirdi. Karşısında kim olursa olsun verdiği sözü mutlaka yerine getirirdi. Son derece yavaş hareket ederdi ama hiçbir randevusuna geç kalmamıştı.

Erdoğan Gönül'ün Teşvikiye Cami'inde yapılan cenaze törenine aralarında çok yakın aile dostları da bulunan yüzlerce kişi katıldı (üstte). Gönül ve Koç Ailesi namazdan sonra taziyele kabul etti. Erdoğan Gönül, eşi Sevgi Hanım ve İpek Kırac ile birlikte (altta).

Küresel
vizyon

Tofaş'ın 2 Milyonuncu Gururu

Tofaş, 2 milyonuncu aracının banttan indirilmesini, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Koç Holding ve Tofaş Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa V. Koç, bakanlar ve çok sayıda davetlinin katılımıyla gerçekleştirilen büyük bir törenle kutladı

Tofaş'ın 2 milyonuncu aracının üretim bandından indirilmesi, 26 Temmuz'da büyük bir etkinlikte kutlandı. Törene Başbakan **Recep Tayyip Erdoğan**, bakanlar ve milletvekillerinin yanı sıra, Koç Holding ve Tofaş Yönetim Kurulu Başkanı **Mustafa V. Koç**, Koç Holding CEO'su **F. Bülend Özaydınlı**, Koç Holding İdare Heyeti Başkan Vekili **Temel Atay**, Koç Holding Fiat Grubu Başkanı **Aydın İ. Çubukçu**, Fiat Uluslararası İş Geliştirme Grubu Başkanı **Jan Nahum**, Tofaş CEO'su **Antonio Bene**, İtalya

Büyükelçisi **Vittoiro Claudio Surdo**, yan sanayi temsilcileri, Tofaş bayi ve çalışanları katıldı. Törenden önce Tofaş Bursa Fabrikası'nı gezen Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Tofaş Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa V. Koç ve Tofaş CEO'su Antonio Bene, fabrikanın Pres, Robogate, Montaj ve Ar-Ge bölümlerini incelediler. İnceleme gezisinin ardından tören salonuna geçildi. 32 yıllık serüvenin anlatıldığı Tofaş tanıtım filminin ardından üretimdeki 2 milyonuncu araç için üretim hattına canlı bağlantı yapıldı. Daha sonra ise banttan çıkacak 2 milyonuncu araç olan **Fiat Palio Go**'nun üretim süreci multivizyondan canlı olarak izlendi.

Antonio Bene: Türkiye ile Birlikte Büyüyoruz

Törende ilk konuşmayı Tofaş CEO'su Antonio Bene yaptı. Sözlerine 2 milyonuncu aracın üretiminden duyduğu mutluluğu ve heyecanı ifade ederek başlayan Bene, konuşmasını şöyle sürdürdü: "2 milyon rakamının telâfuzu kolay, ancak otomobil parkındaki her üç otomobilden birini Tofaş'ın ürettiğini düşünürseniz, bu sayının ne kadar büyük olduğunu gözünüzde canlandırabilirsiniz. Bir milyonuncu aracımız olan Fiat Tempra'yı 1993 yılında üretmiştik. 1993'ten bugüne kadar geçen zaman zarfında 1 milyon araç daha üretmişiz. Türkiye'de 2 milyon araç üretmek iş demek, aş demek, emeğe olan inanç demek. Yan sanayimizle birlikte on binlerce ailenin geçimini sağladığı sektörümüzün geleceği için coşku

İki milyonuncu araç Fiat Palio Go, lazer ve sis gösterileriyle birlikte üretim bandından indirildi.

demek, umut demek. Ayrıca, 2 milyon araç üretmek, rekabet gücü günden güne artan otomotiv endüstrimizin bugün geldiği noktanın en güzel ifadesi. Yetmiş insan kaynaklarımız, üretim kalitemiz ve kapasitemizle, bu fabrikada daha milyonlarca araç üreteceğiz.

Gururluyuz, çünkü Tofaş olarak, Türk ekonomisine önemli katma değer yaratmaktayız. Daha önce hiç denemediğimiz bir segmentte pazara sunduğumuz Fiat Doblò ile lansmanından bugüne kadar geçen iki yılda; ihracat ve üretim şampiyonluklarını elde ettik; Fiat Doblò'yu Tofaş'taki değişimin simgesi yaptık.

Türkiye'de sanayi alanında 'son 10 yılda gerçekleştirilen en başarılı proje' olarak seçilen Fiat Doblò ile üretim kalitemizi ve teknolojimizi tüm dünyaya kanıtladık.

Bugün dünyanın 54 ülkesine ihracat yapan küresel bir şirket konumuna geldik. Geçtiğimiz son iki yılda gerçekleştirdiğimiz toplam 1 milyar 400 milyon Dolarlık ihracatımıza bu yıl 800 milyon Dolar ilave edeceğiz. İhracat başarımla, ardarda yaşanan ekonomik krizlere rağmen Türk ekonomisine önemli bir katma değer yaratmak ve yaratmaya devam ediyoruz. 'Made in Turkey' ibaresini taşıyan ürünlerimiz dünyanın pek çok şehrinde, Türk mühendislerinin başınsını temsilen dolaşıyor. Türkiye'nin en büyük Ar-Ge laboratuvarlarıyla kendi teknolojimizi geliştiriyoruz. Türkiye ile birlikte büyütürüz. Üreteceğimiz daha milyonlarca araç var. "

Mustafa V. Koç: Tofaş Bir Sanayi Devi

Antonio Bene'nin ardından kürsüye gelen Koç Holding ve Tofaş Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa V. Koç, başarının 32 yıllık bir çabanın sonucu olduğunun altını çizdi. Mustafa V. Koç konuşmasını şöyle sürdürdü: "Vehbi Bey 1968 yılında 'halkımızın otomobil sahibi olma muradını gerçekleştirmek dileğiyle' diyerek Tofaş'ı kurmuştu. O günler için pek çok insan tarafından sadece bir hayal olarak görülen bu vizyon çok kısa sürede Türkiye'nin bir gerçeği haline geldi. Başlangıçta yılda 20 bin otomobil üretimi, bin kişilik de istihdam öngörülmüştü. Bugün ise Tofaş kelimesinin gerçek anlamıyla bir sanayi devidir. Bu noktada benden önce Tofaş'ın Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı yapan halam Sayın **Suna Kıraç'ın** değerli katkılarını özellikle anmam gerekir. 32 yıllık tarihi sonucunda Tofaş'ın ulaştığı noktaya bakınca gururlanmak elde değil.

İtalyan ortağımız Fiat'ın da katkılarıyla, Tofaş, CEO'muz Sayın Antonio Bene'nin de belirttiği gibi 'Made in Turkey' söz-

cüğünün dünyaya tanıtılmasında büyük bir rol oynadı. Bugün Tofaş, yılda 250 bin otomobillik bir üretim kapasitesine erişmiştir; çalışanların sayısı da 5 bindir. Yan sanayi kuruluşlarında çalışanlarla birlikte bu sayı 10 bin kişiye ulaşmaktadır. İç pazarda yıllardır liderlik bayrağını elinde tutan Tofaş, son iki yılda da 1.4 milyar Dolarlık ihracat ile otomotiv sanayinin dış pazarlardaki öncülüğünü sürdürmüştür."

Konuşmasında otomotiv sektörünün sorunlarına da değinen Mustafa V. Koç, sözlerini şöyle tamamladı: "Bildığınız gibi otomotiv sanayii dünya ekonomisinin istihdam, ihracat ve istikrar açısından itici güçlerinden biridir. Otomotiv markalarına yönelik beğeni ve müşteri menuniyeti de bir ülke ekonomisinin en önemli itibar göstergelerinden biridir. Tofaş'ta İtalyan ortaklarımızla birlikte sağladığımız başarılı sonuçlar Türkiye'nin küresel ekonomideki rekabet gücü açısından da önemli bir katkı sağlamaktadır. Bu nedenle de büyük bir gurur duyuyoruz. Resmin bütününe baktığımız zaman, başta Tofaş olmak üzere Türk otomotiv sanayinin zorlu kriz koşullarında yüksek bir performans gösterdiğini ve Türkiye'nin ihtiyacı olan katma değeri fazlasıyla ürettiğini görüyoruz. Ancak bu başarı tablosu geliştirmemiz gereken yönleri de görmezden gelmemize yol açmamalıdır. Burada uzun uzadıya otomotiv sanayinin karşılaştığı zorluklara değinmek istemiyorum. Ancak, ekonomimize ve ihracatımıza

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, konuşmasında Tofaş'ın, Türkiye'nin medarı iftiharı olduğunu söyledi. Koç Holding ve Tofaş Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa V. Koç, Tofaş'ın bir sanayi devi olduğunun altını çizerken, Tofaş CEO'su Antonio Bene, "Türkiye ile birlikte büyütürüz" dedi.

2 milyonuncu araç Fiat Polio Go'nun ilk test sürüşünü Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Mustafa V. Koç, Antonio Bene ve İtalya Büyükelçisi Vittorio Claudio Surdo ile birlikte yaptı.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile birlikte bakan ve milletvekillerinin de katıldığı törende herkes, Tofaş'ın bir sanayi devi olduğunun ve Türk ekonomisine önemli bir katma değer yarattığının bilincindeydi ve bu nedenle de bu önemli günü yaşamaktan ötürü heyecanlıydı.

çok değerli katkılar sağlayan bu sektörün sorunlarını, hükümetimizin göz ardı etmeyeceğini ümit ediyorum. Ancak içinde bulunduğumuz tarihsel dönemde, AB ile hızla yakınlaşıyor ve küresel ticarete ortaya çıkan yeni eğilimlere uyum göstermeye çalışıyoruz.

Türk ekonomisi küresel ekonomi ile bütünleşmenin artacağı bir dönüşümün eşliğinde. Yarın ülkemiz ekonomisinin daha da büyük başarılarına imza atabilmesi için, yarının dünyasını görmek; yarının dünyasının gereksinimlerine göre bugünüümüzü planlamamız gerekiyor. Bu koşullar altında Tofaş gibi köklü ve güçlü temsilcileri bulunan Türk otomotiv sanayii ile ilgili yeni bir ulusal strateji oluşturmamız gerekmektedir.”

Başbakan Erdoğan: Tofaş, Türkiye'nin Medarı İftiharı

Tofaş'ın ürettiği 2 milyonuncu aracın banttan indirilmesi töreninde önce Mustafa V. Koç ve Antonio Bene ile birlikte fabrikayı gezen Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a,

Tofaş Bursa Fabrikası'nda düzenlenen törene katılan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan; “Uzun vadeli hedefler koyup büyük düşünmek zorundayız. Vehbi Koç büyük düşünmeseydi, 1969 yılında Tofaş'ın temeli atılmasaydı, hiçbirimiz burada olamayacak, bu sevinci yaşayamayacaktık.”

Bugün önemli bir gün... Tofaş'ın 2 milyonuncu aracının banttan indirilişi için düzenlenen törene katılmak için Koç Holding ve Tofaş Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa V. Koç ve Koç Holding CEO'su F. Bülend Özaydınlı Bursa'ya geldiler.

Türk otomotiv sektörünün en büyük araştırma ve geliştirme birimi olan Tofaş Ar-Ge hakkında bilgi verildi. “Türkiye ile birlikte büyüyüyoruz” sloganıyla yayınlanan tanıtım filmini izleyen Başbakan ve beraberindekiler, Fiat Palio Go'nun bütün üretim aşamalarını canlı olarak izleme imkânı da buldular.

Törenin kapanış konuşmasını yapmak üzere kürsüye gelen Recep Tayyip Erdoğan, Tofaş'ın “Türkiye'nin medarı iftiharını” olduğunu belirterek, 2 milyonuncu aracın üretildiği gün Tofaş'ta bulunmaktan büyük gurur duyduğunu söyledi. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan; “Türkiye'de 60'lı yıllarda kurulmaya başlanan otomotiv sanayii, ülkenin gelişme ve büyüme trendine paralel bir seyir takip etmiştir. Son üç yılda gerçekleşen, iç pazardaki toplam satışlara baktığımızda, adeta Türkiye'nin nereden nereye geldiğini görmemiz mümkün. 1999

yılında 284 bin araç; 2000 yılında 450 bin araç üretilmiş ve satılmıştır. 2001 yılına geldiğimizde araç satışları 450 binden 130 bine düştü. 2002 yılında en dibe, son 16 yılın en düşük rakamına, 90 bine indi. 3 Kasım seçimleriyle güven ve istikrara kavuşulduktan sonra, herkesin önünü görme imkânı ortaya çıktı. Türkiye, kısa zaman içinde eksi büyümeden artı büyümeye geçti” dedi.

Türkiye'nin 3 Kasım seçimlerinin ardından güven ve istikrar ortamı yaşamasının özel sektörde büyük bir heyecana neden olduğunu da belirten Recep Tayyip Erdoğan

sözlerini şöyle sürdürdü: “İçinde bulunduğumuz 2003 yılının ilk 6 ayında 150 bin araç üretilmiş ve satılmıştır. Uzun vadeli hedefler koyup büyük düşünmek zorundayız. Vehbi Koç büyük düşünmeseydi, 1969 yılında Tofaş’ın temeli atılmasaydı, hiçbirimiz burada olamayacak, bu sevinci yaşayamayacaktık. Türk milleti olarak hepimizin büyük ve uzun vadeli hedefler edinmesi gerekmektedir. Tofaş kurucuları ve çalışanları uzun vadeli hedefler için yoğun emek harcayarak bugünlere ulaşmışlardır.”

2 Milyonuncu Araç; Fiat Palio Go

Tofaş’ın düzenlenen törenle banttan indirilen 2 milyonuncu aracı Fiat’ın performans otomobili Palio’nun yeni versiyonu **Palio Go** oldu. Orijinal iç tasarımı ve zengin donanımı ile Fiat Palio Go, karmen kırmızısı ve neptün mavisi renk seçenekleriyle piyasaya sürüldü.

Sınırlı sayıda üretilecek olan Fiat Palio Go’nun ilk test sürüşünü Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Tofaş Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Koç, Tofaş CEO’su Antonio Bene ve İtalya Büyükelçisi Vittorio Claudiosurdo birlikte yaptılar. Testin tamamlanmasının ardından tören alanında yer alan podyuma çıkartılan otomobile Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, “O.K.” sticker’ını yaptırdı ve böylece testi onayladı. Tören, katılanların topluca çekti oldukları anı fotoğrafının ardından sona erdi.

Tofaş’ın Kilometre Taşları

13 Mayıs 1968: Otomobil konusunda Türkiye’nin en köklü ve büyük yatırımı gerçekleştirildi. Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. (TOFAŞ), Bakanlar Kurulu kararıyla kuruldu.

13 Nisan 1969: Tofaş’ın, FIAT lisansı ile otomobil üretecek olan Bursa Fabrikası’nın temelleri atıldı.

12 Şubat 1971: Tofaş Bursa Fabrikası ilk seri üretimine başladı. İtalyan Fiat lisansı ile üretim yapan Tofaş’ın ilk otomobili, Avrupa’nın en çok tutulan aile otomobili Fiat 124’ün Türkiye versiyonu Murat 124’tü.

1974: Mısır’a gönderilen 75 otomobille, Tofaş ilk ihracatını gerçekleştirdi.

1976: Fiat 131, Murat 131 olarak üretilmeye başlandı.

1983: İlk 124 Serçe üretildi.

1988: Tofaş, Doğan ve Şahin’i Türk otomotiv sanayiine kazandırdı.

1990: Tofaş Bursa Fabrikası’nda Tempra üretimi başladı.

1993: Tofaş, Tipo üretimine başladı.

1994: Tofaş, Uno’yu üretmeye başladı.

2000: İhracat şampiyonu Fiat Doblò üretilmeye başlandı. Sadece Tofaş tarafından üretilerek dünya pazarına sunulan Doblò, ilk kez Paris Motor Show’da sergilendi.

2001: Tofaş, ihracatta, üretimde, istihdamda, borsada ve motor sporlarında olmak üzere toplam beş dalda lider oldu.

28 Haziran 2002: Tofaş’ın Bursa’ya ve otomotiv sanayiine armağanı olan Bursa Anadolu Arabaları Müzesi açıldı.

26 Temmuz 2003: Tofaş’ın ürettiği 2 milyonuncu araç olan Fiat Palio Go banttan indirildi.

Koçbank Başekonomisti Doç. Dr. Cevdet Akçay:

Döviz Piyasası Daha da Rahatlayacak!

Döviz ve faizde yaz ayları boyunca fazla bir hareketliliğin yaşanmayacağını belirten Koçbank Başekonomisti ve Koç Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Cevdet Akçay, IMF'nin altıncı gözden geçirme sürecinden sonra piyasaların daha da rahatlayacağını belirtti. Akçay, verilecek yersiz demeçlerin piyasanın tedirginliğini tırmandırabileceğine de dikkat çekti

Özellikle son aylarda dövizde hissedilir bir gerileme yaşandı. 1 milyon 750 bin liraya kadar yükselen Dolar, 1 milyon 500 bin civarında seyreliyor. Dövizin düşmesi Türk Lirası'nın yükselmesinin ana göstergelerinden biri olarak değerlendiriliyor. Peki döviz neden düşüyor? Dövizdeki düşüşü, AKP hükümetinin ekonomik programını ve ekonominin Avrupa Birliği'ne üyelik konusunu nasıl etkilediğini Koçbank Başekonomisti ve Koç Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Cevdet Akçay'a sorduk.

• **Dövizdeki düşüşün yıl sonunda cari denge üzerinde olumsuz etki yapmasını bekliyor musunuz?** Türk Lirası'nın değerlenmesinin şu ana kadar cari denge üzerinde yaptığı olumsuz bir etki görülüyor. Asıl bakılması gereken cari açığın döviz kurları üzerinde yapacağı etki. Bir de böyle bakmak lazım. Cari açık tek başına problem teşkil etmesi gereken bir olgu değil; eğer sermaye hareketleri tarafında sağlam fi-

nansman söz konusu değilse, o zaman ileriye dönük ve paranın değerine yönelik ciddi tehditler ortaya çıkabilir. Nasıl “sürdürülemez bütçe açığı”, “sürdürülemez büyüme” kavramları söz konusu ise “sürdürülemez cari açık” da literatürde geniş yer tutan bir kavram. Ancak Türkiye şu anda öyle bir konumdan çok uzakta. Şunu da akılda tutmakta fayda var; statik olarak baktığınızda, aslında finanse edemeyeceğiniz bir cari açığı vermezsiniz. Sadece finansman yönteminin arzu edilmez yanları olabilir, en kötü durumda Merkez Bankası rezervlerini ciddi biçimde eritirsiniz; bunun emplikasyonlarının ne olacağını da kestirmek pek kolay değil. Dalgalı kur her derde deva, kriz olasılığını ortadan kaldıran bir sihirli reçete değil. Yaşayabileceğiniz krizlerin doğasını elbette değiştiriyor ve sisteme belli bir esneklik kazandırıp şok durumunda gelir ya da üretim cinsinden kaybınızı minimize ediyor; o da şok eğer reel bir şok niteliğinde ise.

• **Dövizdeki düşüş nereden kaynaklanıyor?**

Türk Lirası reel bazda değer kazanabilir, bu son derece normal. Ülkeyi iyi yönetirseniz, makro dengele-ri bozulması zorlaşan bir şekilde yapısal reformlar ile destekleyerek düzeltirseniz ve iktisadi ajanları da bu konuda ikna ederseniz yerel paranın değer kazanmasından daha doğal bir şey olamaz. Paranıza talep olacaktır. Eğer belirsizliğin güdülen politikalar sonucu ciddi şekilde azaldığına inanan iktisadi ajanların tavırları bu değerlenmeyi yaratıyorsa, o zaman son derece olumlu olarak algılanmalıdır. Elbette bu inancın sağlam temeller üzerine inşa edilmiş olması da önemli. Yok eğer TL'ye olan bu ilgi kısa vadeli bir “carry trade” oyunundan kaynaklanıyorsa, o zaman endişe verici bir durum hasıl oluyor. Daha basit deyimile,

Cevdet Akçay;
dövizde ve
enflasyonda yaz
boyunca fazla
bir hareketlilik
beklemiyor.

eğer belirsizliğin azaldığına değil de tam tersi orta yerde tüm haşmetiyle durduğuna inanan oyuncular kısa vadeli bir kâr yazma oyununa girmişlerse kötü. Bu durumda TL değerlenmesi tersi bir hareketi de ciddi şekilde gündeme getirebilecek bir olgu diye değerlendirilebilir, bu mevcut durumu nasıl yorumladığınıza bağlı.

• AKP'yi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bir önceki sorunuza verdiğim cevabın sonundan devam ediyim. Yorumunuz şu an itibarı ile hangisi olursa olsun, hükümetin, şu anda elinde bulundurduğu şansı iyi kullanırsa herkesi birinci yoruma ikna etme fırsatı var diye düşünüyorum. Ancak bu şansını da hangi mülahazalar ile olursa olsun iyi kullanmadığı kanaatindeyim. Mevcut tabloya baktığımızda finans sektöründen aldığı sinyallerle karar vermesi gereken reel sektörün, aslında gelmeyen sinyallere rağmen ciddi bir üretim faaliyeti içinde olduğunu görüyoruz. Yapılması gereken, gecikmeli de olsa finans sektörünü iyi senaryoya ikna edecek sinyalleri bir an önce yollamak ve reel sektörün öncü tepkisini boşla çıkarmamak. Fiyat ve miktar uyarlamalarının çok daha yavaş olduğu reel sektörü finans sektöründen gelecek kötü sinyallerle ters tavrı almaya zorlamak çok maliyetli olacak bu noktada. Bana ters gelen bir diğer tavrı da AB yanlılığının IMF'ye karşı kullanılması durumu. Ne kadar AB yanlısı olursak IMF'den olan hoşnutsuzluğumuzu o kadar rahat dillendirebiliriz gibi bir hava söz konusu. IMF'yi zoraki bir ortak olarak değil, bizi AB normlarına uymaya zorlayan “dost acı söyler” türünden bir partner gibi görmekte fayda var. IMF bizim problemlerimizin en hafifi, önümüzdeki iki sene içinde yapacağımız yaklaşık 20 milyar Dolar'lık ödeme dahil olmak üzere. İktisaden doğru rota üzerinde olmayan bir Türkiye'nin AB üyelik müzakerelerinde herhangi bir şansı olacağını düşünmüyorum. Eğer makul bir alternatif de yaratamıyorsanız, alternatifleri ciddi şekilde tüketmişseniz, IMF programının pek alternatifi olmadığını kabul etmek durumundasınız.

• İktisadi olarak AB'ye hazır mıyız?

Öncelikle Türkiye'nin ciddi olarak Avrupa Birliği ajandasında yer aldığını düşünmüyorum; bu benim son derece öznel, belki de gereksiz bir kötümserlik taşıyan görüşüm. Ancak o kıtada yaptığım temaslara ve edindiğim izlenimler hep, “politically correct” (siyaseten doğru) olmak ihtiyacı yüzünden TC'ye yumuşak bakmak isteyen Avrupalılar dışında fikrin pek taraftar bulmadığı yönünde. Taraftar bulabilmesi AB'nin vizyonunun değişmesine ve bir dünya gücü olmayı istemesine, böylece de illa kötü bir pozisyona girmeyeceğine inanması sayesinde olabilir. Bu noktadan şu aşamada uzak oldukları kanaatindeyim. Nesnel olarak da aşikâr; yüzde 20 reel faiz, yüzde 20 enflasyon oranı ile Türkiye Avrupa Birliği'ne üye olamaz.

• Reel faiz bugün hangi seviyede?

Şu anda beklenen reel faiz yüzde 25-27 düzeyinde. Çok yüksek. Bunu aşağı çekmenin yolu da Merkez Bankası'nın over night faizlerini aşağı çekmesi değil, TC'nin risk primini düşürecek politikaları takip etmek ve bunu yaparken de borç veren

tabanını bankacılık sektöründen banka dışı kesime mümkün olduğu kadar hızlı kaydırabilmekten geçiyor. Bu son noktanın çok fazla konuşulduğunu görmüyorum ama fonlama maliyetinin önemli olduğu bir sektör temel borç verici konumunda kaldığı sürece reel faizlerde çabuk ve keskin düşüşler yapmanız zorlaşıyor. Bu IMF programının da ana hedeflerinden biri ve kısır döngünün kırılması için de bir ön koşul.

• Döviz ve faize ilişkin beklentileriniz nedir?

Ben döviz ve faizde yaz boyunca fazla hareket beklemiyorum. Gözden geçirmenin tamamlanması ve 6. gözden geçirmenin problemsiz olacağı beklentisi piyasaları daha da rahatlatır, ancak bir iki yersiz demec ile piyasanın tedirginliğinin hemen tımanabileceği de akıldan çıkarılmamalı.

• Merkez Bankası'nın ucuz döviz olarak kârlı duruma geçtiği söyleniyor. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Merkez Bankası'nın elinde çok fazla döviz rezervi olması kendisinin de her durumda arzu ettiği bir şey değil. Bu dövizlerin alternatif kullanımları çok daha verimli olabilir, eğer sistemde döviz kuruna yönelik olumsuz beklenti oluşması hiç söz konusu olmasa. Ancak biliyoruz ki şu anda Merkez Bankası nasıl tek alıcı durumunda ise tek satıcı olacağı durumu tahayyül etmek de pek zor değil.

• Enflasyon hedeflemesine geçilmesini bekliyor musunuz?

Mali belirsizlik nedeniyle bu yıl da enflasyon hedeflemesine geçilemeyecek kanaatindeyim, yıl sonu mali hedeflerin tutturulması konusunda hiçbir endişenin olmadığını söylemek mümkün değil.

• Bankacılık sektörü piyasadaki gelişmelerden nasıl etkilenecek?

Haziran ayında banka bilançolarını kârlı göreceğiz. Asıl Eylül ayında ve sonrasında nasıl göreceğimiz önemli. Piyasada altı ayın ötesine geçen, buna göre oyun oynayan hiç kimse yok gibi. Piyasada hiç kimse iki yıla, iki yıl olarak bakmıyor. Herkes iki yıl dört ay altı ay ya da sekiz tane çeyrek olarak görüyor. Gidebildiği yere kadar iyi senaryo zorlanacaktır, ancak bunun bir “moral hazard” (ahlaki tehlike) yaratmaması gerekir. Bu durum hükümet için gevşeme vesilesi değil, daha da sıkı sanlamak için bir teşvik olmalı diye düşünüyorum; başka bir şans da olmadığı kanaatindeyim. Bunu yaptıkları takdirde siyaseten de çok büyük kazanımlar elde edeceklerini düşünüyor.

• Dışardan ekonomiyi etkileyecek gelişmeler olabilir mi?

Irak savaşından sonra Türkiye ciddi bir potansiyel ticari kayba uğradı. Bizim Güneydoğu bölgemizin refahı sınır ticaretinden ve buna yönelik orada gerçekleşecek sınai faaliyetten geçiyor. Kuzey Irak dahil tüm komşular için üretim portföyü son derece geniş, birçok malda uluslararası kalitede üretim yapan bir komşu söz konusu. Bunun rantını Türkiye'nin henüz hiç yiyemediğini görüyoruz. Bir normalizasyon süreci ve kolaylaştırılan sınır ticareti bu bölgemizin çehresini çok ciddi şekilde değiştirecektir diye düşünüyorum.

TAT Konserve Genel Müdürü Erdal Kesrelioğlu:

Türkiye'nin Lider Gıda Şirketi Olacağız

Maret, SEK ve Pastavilla'nın Tat çatısı altında toplanmasıyla birlikte gıda sektöründe yeni bir dönem başladı. Tat Konserve Genel Müdürü Erdal Kesrelioğlu, birleşmeyle birlikte hızlı ve kârlı bir şekilde büyüyerek, sektörün lideri olacaklarını belirtti

Maret, SEK ve Pastavilla'nın Tat çatısı altında toplanmasıyla birlikte, ileriye yönelik atılımların kapsamı da genişledi. Tat'ın, bünyesine yeni katılan şirketlerle birlikte önümüzdeki yıllarda gerçekleştirmeyi düşündüğü projelerini, Tat Konserve Genel Müdürü **Erdal Kesrelioğlu**'na sorduk. Kesrelioğlu, Tat'ın belli bir sıra ile büyüyen ve kârlı olacağını inandıkları her kategoride bulunmasına çalışacaklarını söyledi.

• **Kasım ayında Maret, SEK ve Pastavilla'nın Tat çatısı altından toplanması çalışmalarını başlatıldı ve geçtiğimiz haftalarda birleşme gerçekleştirildi. Bu birleşmeden beklentiniz nedir?**
Gıda ve Perakende Grubu Başkanı **Hasan Yılmaz**'ın ilk birleşme kararını açıkladığında belirttiği gibi, bu birleşmenin her süreçte getireceği ta-

sarruflar ile markalarımızı destekleyip hızlı ve kârlı bir büyüme ile Türkiye'nin lider gıda şirketi olmayı hedefliyoruz.

• **Birleşmenin ardından Grup şemsiyeniz altındaki şirketlerde ve işletmelerde yönetim ve çalışanlar açısından yapılanma nasıl olacak?**

Birleşme sonrası nasıl bir yapılanmada olacağımızın çalışmasını uzunca bir süredir yapıyoruz. Yeni yapılanmamız süreçler üzerine baz edildi. İşletmelerimiz üretim birimi olarak kalacak ve tüm işletme müdürlerimiz Tedarik Zinciri Grup Direktörümüze bağlı olarak çalışacak. Muhasebe, İnsan Kaynakları, İhracat, Lojistik, Yeni İş Geliştirme, Pazarlama, Satış konuları merkezden yönetilecek.

• **Tat'ı sektördeki diğer firmalardan farklı kılan nedir?**

Tat şirketini sektördeki diğer firmalardan farklı kılan birçok özellik bulunuyor. Bunların en başında markalarımızın gücü geliyor. Uzun zamandır markalarımıza yatırım yapılmamasına rağmen başta Tat olmak üzere, SEK, Maret, Pastavilla ve Fidan bugün Türkiye'nin en önde gelen markaları. Bunun yanında yukarıda belirttiğimiz markalar ve üzerindeki Koç logosu tüketici gözünde kaliteyi ve güveni temsil ediyor. Tüketicide bu güveni sağlamak diğer firmalar için çok kolay değil. Tat'ın yabancı ortağı **KAGOME**'nin araştırma ve geliştirme bölümü, sebze ve meyvede dünyadaki en iyilerden bir tanesi. Bunu kullanma şansımız her zaman var ve bu çok önemli bir kaynak. Aynı şekilde her yıl alacağı mal belli olan ve bizi kaliteli ürün yapmaya zorlayan ihracat müş-

*Tat Konserve Genel Müdürü
Erdal Kesrelioğlu,
yapacakları yatırımlarla
yeni teknolojilere
hızla geçileceğini söyledi.*

terimizin olması da önemli. Tat konserveinin yıllar süren gayreti ile oluşturduğu sözleşmeli ekim yapma kabiliyeti, çiftçinin ona güvenmesi şirketimiz için çok büyük avantaj. Yeni ürün çıkardığımız zaman piyasaya girmemizde büyük katkı sağlayan, raflarında bizi destekleyen Türkiye'nin en büyük perakende zincirinin grubumuzda olması önemli bir farklılık. En önemlisi ise bugün Türkiye'nin en büyük satış ve dağıtım şirketi olan **Düzyay** tarafından ürünlerimizin dağıtılmasıdır. Bugünkü Türkiye pazar yapısında ürünün dağıtımının hedef yerlere yapılabilmesi çok çok önemli.

• **Su ve meyve suyu dışında yeni bir sektöre girmeyi düşünüyor musunuz? Örneğin dondurulmuş ürün gamınıza yenilerini eklemeyi düşünüyor musunuz?**

Gıdada büyüyen, büyüme potansiyeli ve kârlı olan her konuyu araştırıyoruz. Belli bir sıra ile, büyüyen ve kârlı olacağını inandığımız her kategoride bulunmaya çalışacağız. Dondurulmuş gıda maalesef Türkiye'de çok yavaş büyüyor. Dondurulmuş gıda ürünlerinin ev dışı tüketim kanallarında büyümesi var, fakat kâr marjı çok düşük. Bu nedenle şu anda planlarımız arasında yok.

• **Cappry Sun markasını satın aldığınız basında yer aldı. Sırada başka neler var?**

Cappry Sun markasının sahibi Alman firması ile lisans sözleşmesi yaptık. Bu firma daha önce Türkiye'de başka bir firma ile pazarda idi ve çok büyümüştü. Biz üretim, pazarlama ve satışını yapacağız. Meyveli içecek pazarında Türkiye'de iyi bilinen bir marka. Bizim ürün gamımızı da tamamlıyor. Tat markası ile sebze suyunda varız. Fidan markası ile meyve nektarı piyasasına çok kısa zamanda giriyoruz. Meyveli içecek pazarına da Cappry Sun markası ile girmiş olacağız. Böylece ürün yelpazemizi tamamlamış olacağız.

• **Kalabak suyu ile gıda sektöründe farklı bir alanda çalışmaya başladınız. Su sektörüne girmek için Kalabak suyunu seçmenizin özel bir nedeni var mı?**

Kalabak suyu, çok bilinen bir su kaynağı ve Türkiye'nin en kaliteli doğal kaynak sularından bir tanesi. Esas önemli olanı da şişelenmiş suyun büyük kısmının tüketildiği yerlere, pazara çok yakın. Su işinde nakliye çok önemli bir maliyet kalemi.

• **Anlaşmalar hakkında bilgi verebilir misiniz? Bulduğunuz ürün gamında pazar hedefleriniz nelerdir?**

Bulduğumuz ve girmeyi düşündüğümüz her kategorideki hedefimiz çok açık, ya piyasa lideri olmak veya liderin çok yakınında takipçisi olmak. Bu kategorilerde de pazar liderliğini hedefliyoruz.

• **Gıda sektöründe en önemli konulardan biri hijyen. Bu açıdan Tat şirketlerinin ne gibi çalışmaları var?**

Tat işletmelerinin tümü uluslararası kuruluşlardan hijyen konusunda onay almışlardır ve bu gurur verici bir durum. Gurur verici başka bir konu da hijyene çok önem veren **McDonalds, Burger King, Pizza Hut, Unilever, Nestle, KAGOME** gibi kuruluşlara hem bitmiş ürün hem de hammadde sağlıyoruz. Bu kuruluşların hijyen onayını almak çok büyük bir başarı.

• **Tat grubu şirketlerinin ürünleri büyük ölçüde ihraç ediliyor. Son yıllardaki ihracatınızdan ve önümüzdeki yıllardaki hedeflerinizden bahsedebilir misiniz?**

Et ve süt ürünlerinde şu anda bir ihracatımız yok. Tat ve Pastavilla olarak yıllık yaklaşık 25 milyon Dolarlık bir ihracatımız var, amacımız bunu her yıl %7-8 artırmak. Daha çok, markamıza dayalı ihracat yapmak istiyoruz. Bunun yanında bazı pazarlarda üretim de düşündüğümüz konulardan bir tanesi.

• **Türk gıda sektörünün Avrupa'daki konumu ile ilgili olarak bilgi verir misiniz?**

Türk gıda sektörü maalesef Avrupa'da önemli bir marka ile temsil edilmiyor. Sadece Türkler'in yaşadığı bölgelerde Türk markalı ürünleri bulmak mümkün. Türk gıda sektörü genellikle hammadde tedarikçisi olarak Avrupa'da bulunuyor. Umarım Tat ve Pastavilla Avrupa'da önemli bir marka olur.

• **Gıda sektöründe son on yılda teknoloji kullanımı ciddi bir biçimde öne çıktı. Bu açıdan Tat Grubu Şirketlerini değerlendirir misiniz?**

Tat Gıda Şirketleri de bugün mümkün olduğu kadarı ile en son teknolojileri kullanmaya çalışıyor. Önümüzdeki günlerde yapacağımız yatırımlar ile yeni teknolojilere hızlı bir geçiş yapacağız.

Türkiye'nin Uluslararası Alanda İtibarı Artacak

UniCredito Italiano CEO'su ve Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Alessandro Profumo'ya Türkiye'deki bankacılık sektörünü, AB ile ilişkileri ve Irak savaşı sonrasında Türkiye'ye nasıl bir rol verileceğini sorduk. Profumo, AB'ye üye olma çabalarının Türkiye'ye uluslararası alanda itibar kazandıracağı inancında.

Avrupa'nın en güçlü finansal kuruluşlarından biri olan **UniCredito Italiano**, 2002 yılının Ekim ayında **Koç Topluluğu** ile ortaklık anlaşması imzaladı. Bu anlaşmanın üzerinden yaklaşık dokuz ay geçti. O tarihten bu yana Türkiye'de, başta hükümet olmak üzere pek çok şey değişti. Ülkemizin yakınında bir savaş yaşandı. UniCredito Italiano CEO'su ve Koç Holding'in Yönetim Kurulu Üyesi **Alessandro Profumo**'ya hem Türkiye izlenimlerini hem de değişimlerin ülkemiz üzerine etkisini sorduk.

• **Ekonomik ve politik durumunu göz önünde tutarak, Türkiye hakkındaki izlenimleriniz nelerdir?**

Türkiye, yeni Avrupa kavramında ve büyüme potansiyeli olan Avrupa Birliği bölgesinde son derece önemli bir ülke. Türk ekonomisi, 2001 ekonomik krizine etkin bir tepki göstermeyi başardı. Bu başarı beraberinde enflasyonda hissedilebilir azalmayı getirdi. Genel ekonomik görüntünün istikrarlı olması yanında bana göre önemli olan bir başka konu ise IMF'nin hazırladığı adaptasyon programına uyum sağlamak için gayret harcanması ve şu andaki yöneticilerin bu programa bağlılık göstermesi. Program sayesinde Türkiye bir dizi büyük reformla, AB üyesi ülkelerinin ekonomik ve finansal yapılarına yakın bir ortalama standardı yakalayacak. Başlatılan reformların yanında IMF'nin çizgilerine uygun hareket etmek çok önemli. Kesinlikle bağımsız olan **Bankalar Düzenleme ve Denetleme Kurulu**'nın (BDDK) başarısı, hükümet desteği ve vergi reformlarının desteklenmesiyle sağlanır. Hükümetinizin AB'ye üye olma çaba-

ları, Türkiye pazarını, daha itibarlı olmasını sağlayarak uluslararası yatırımcılara çekici hale getirecek.

• **Türkiye'deki bankacılık sistemini Avrupa ülkelerindeki sistemle karşılaştırabilir misiniz?**

Türkiye'deki bankacılık sistemi gittikçe yükselen bir risk dahilinde, takdim edilen ürünler ve pazarın temin edilmiş kesiminde güçlü büyüme potansiyeline sahip. Birleşmiş Avrupa'ya dahil olmak isteyen ülkeler arasında Türkiye'nin bankacılığı, şu anda AB'deki bankaların ortalama büyüme hızından daha ağır bir gelişme gösterse de, kesinlikle önemli bir yere sahip. Bu bilgiler şu anda büyüyen piyasanın eğilimleri doğrultusunda değerlendirilebilir. Ayrıca BDDK'nın bütün finansal sistemi şeffaflaştırma ve denetleme konusundaki geliştirilmiş hedefleri sayesinde tüm Türk banka endüstrisi kendini yeniden yapılandırdı. Bundan sonraki adımda değişimin, Avrupa standartlarında, ülkenin başlıca bankalarının özelleştirilmesi ve oluşturulacak konsolidasyon aşamasında olması bekleniyor. Halen yabancı bankaların piyasadaki hissesinin yeni Avrupa'daki oranlara göre en düşük oranda ve gelecek yıllarda bu paydının daha da azalacak olması, şu anda Türk bankacılık sisteminin dış dünyaya karşı kapalı olduğunu sergiliyor. Bunun yanında Türk bankacılık sistemi kredi kartlarının kullanımı, tüketici kredisi alımı ve uzaktan bankacılık uygulamalarının arttığı bir pazar olarak, bu alanlarda AB ortalamasının üzerinde yer alıyor. Bu kriterleri göz önünde bulundurduğunuzda bankacılık sektörü, sağlam sermayeli ve etkin, yabancı katılımcılara belirgin bir potansiyel sunuyor.

• **Türkiye'nin AB üyeliğine kabulü ekonomik dengede ne gibi değişikliklere sebep olacak?**

Türkiye'nin müzakerelere başlama tarihi muhtemelen 2004 olur. Bu sürecin başlamasıyla, Türkiye'de bazı olumlu ekonomik etkiler gerçekleşecek. AB üyeliği, stabil makro ekonominin güçlenmesi ve özgür

Alessandro Profumo, yakın ve uzun vadede Türkiye'nin Irak'ta önemli bir rol üstleneceğini söyledi.

pazar ekonomisine geçişte büyük ilerlemeler gerektirir. Birleşme beklentileri, gerçek ekonomik büyüme hızının şu andaki AB üyesi ülkelerden daha yüksek olmasını sağlar-ken, bu süreçlerde hızlandırıcı bir etki yaratır. Muhtemelen yüksek ekonomik büyüme hızı, iç talepler ve ekonominin kademeli olarak stabilizasyonunun yarattığı güven duygusuyla yönlendirilecek. Tek bir Avrupa pazarı ya da Avrupa bölgesinde birleşme kavramı sadece ekonomik düzeylerin dengelenmesiyle sağlanamaz. Ekonomik yapıların Avrupa bölgesiyle tutarlı hale dönüşmesi ve ekonomik birleşmenin geliştirilmesi için birtakım yapısal eylemler de gerekiyor. **Bu eylemler;** **1.** Ürün ve servis fiyatlarının gerçek liberalleşmesini, **2.** Kolektif yönetimlerin gerçek gelişimini, **3.** Finansal istikrarın güçlenmesini, **4.** Daha tercih edilir bir ekonomik ortamın sağlanmasını vurgular. AB'ye doğru yolculukta ekonomiyi stabilize etmek için uygulanan program sonucunda, enflasyon seviyesinde belirgin bir şekilde iyileşme sağlanacak. Bu entegrasyon sürecinin sonuçları AB ile ticari ilişkileri de etkileyecektir. Daha önce AB'ye katılan orta ve doğu Avrupa ülkelerinde olduğu gibi, AB bu ülkelere ihracat ve ithalat alanlarında büyük ticari ortak olmuştur; AB ile ticaretle artış görülecektir.

• **Sizce Irak savaşından sonra Türkiye'ye nasıl bir rol verilir? Bu rol ekonomiyi nasıl etkiler?**

Şunu öncelikle belirtmek isterim; Irak'taki savaşın sonuçları bütün Ortadoğu bölgesinde belirsizliği iyice açığa çıkardı. Bu durum, Türkiye'nin bölgedeki stratejik konumundan dolayı üzerindeki baskıyı artırdı. Irak'taki çatışma kaçınılmaz olarak komşu ülkelerde, her ne kadar bu çatışmaya katılmasalar da, ters ekonomik tepkiler doğurdu. Türkiye hiçbir istisna olmadan negatif etkiyi turizm alanında ve daha geniş olarak da ticari alanının daralamasıyla yaşadı. Savaş ayrıca Türkiye'nin bölgedeki rolünün tartışılmasını ve gelecekte AB üyeliğine kabul etme konularını tekrar gündeme getirdi. Türkiye, ileride Irak'ın politik yapısını belirleyecek uygun bir model olurken aynı zamanda İslam dünyasında gelişimi örnek alınacak bir ülke. Uluslararası komite sadece istikrar için değil, aynı zamanda demokratik kurumların gelişmesi ve politik çeşitliliğin artması için çalışıyor. Türkiye'nin AB üyeliği açısından bakıldığında Türkiye'nin bölgedeki rolü çok önemli. Ekonomik açıdan ise, bölgedeki yeniden yapılanma ihtimali doğru yaklaşım ve zamanlama ile Türkiye'ye yeni olanaklar sunacak. Bunların yanında petrol kuyularının işletilmesi bölgenin başlıca gelir kaynağı iken, yeniden yapılanma hızlı bir şekilde ekonomik gelişmeye katkı sağlayacak. Yakın ve uzak vadede, Türkiye'nin yeniden yapılanan Irak politik formasyonu ile ticaret ve hizmet olarak alışverişte bulunabileceğini, bu hareketliliğinde Türkiye ekonomisine destek sağlayacağını söyleyebiliriz.

• **UniCredito Italiano ve Koç Topluluğu arasındaki ortak girişimle ilgili neler söyleyeceksiniz?**

UniCredito'nun bu yatırımı Koç Topluluğu'nun stratejisiyle uyum içerisinde. Ayrıca Türk bankacılık ve finans sisteminin yeniden yapılanma ve konsolidasyonu sürecinde yer alma olanağı sunuyor. Koç Topluluğu'nu seçmemiz tesadüfen olmadı. Türk ekonomisinde öncülük eden, önde gelen uluslararası şirketlerle uzun vadeli ortaklıkları, kaliteli işletim sistemleri, benzersiz ve farklı iş modelleriyle Koç Türkiye'nin önde gelen şirketler topluluğu. UniCredito Italiano ise Avrupa bankaları arasında en önde gelenlerden biri; aynı zamanda kârlılık ve verimlilik açısından Avrupa bankaları arasında lider durumda. "Yeni Avrupa"da liderlik stratejisinden yararlanarak kâr etmeye devam eden UniCredito, yüksek büyüme potansiyeli ve yükselen riskle şimdi AB'ye daha yakınlaşıyor. Bu iki önemli şirketin, UniCredito'nun bankacılık ve finansal gücü Koç'un dağıtım alanındaki güç ve kapasitesiyle birleştiğinde, KFS'nin Türkiye'de en önemli üç finansal şirketten biri haline geleceğine inanıyoruz. Kârlılık, borçlanmadaki yayılma, toptan satış işindeki büyüme bazında yapılan başarılı işler ve Mayıs 2003'ün sonlarında yapılan KFS'nin performans göstergeleri olumluydu. Bu göstergeler yakın gelecekte başarılı sonuçlar alacağımızın işaretidir.

Alessandro Profumo: "Türk banka endüstrisi kendini yeniden yapılandırdı. Bundan sonraki adımda ise değişimin Avrupa standartlarında, ülkenin başlıca bankalarının özelleştirilmesi ve oluşturulacak konsolidasyon aşamasında olması bekleniyor."

• **Türkiye'nin yabancı yatırımcılar için değeri nedir?**

Eski değerlendirmelerin ışığında Türk pazarı büyük gelişme potansiyeli gösteriyor ve birçok sebepten dolayı yatırımları kendine çekiyor. Bunların yanında Türkiye'nin Doğu ile Batı arasında köprü olması gibi yüksek stratejik coğrafi konumu var. Bu yüzden özellikle Irak'ın yeniden yapılması perspektifinin ışığında Türkiye çok önemli bir rol oynayabilir. Türkiye ayrıca büyük bir pazar, yeni Avrupa'nın en büyüklerinden biri olan İtalya dahil bazı batı ülkeleriyle güçlü bağlanımlara önem veriyor. Yüksek üretim konusunda büyük potansiyeli, rekabetçi ödeme seviyeleri, kalifiye ve dinamik girişimcilğe yeteneği ile Türkiye, gözle görülür bir trend belirleyici olabiliyor. Bütün bu özellikler Türk hükümetinin bölgesel yasama kurulu ve ekonomik süreci başlatacak yapısal reform konusundaki seçimleriyle geliştirildi. Yerli yatırımcılara verilen haklar kadar yabancı yatırımcıya verilen hakların eşitlenmesini sağlayan yeni kanundan da bahsetmek isterim. Engellerin azaltılması ve finansal prosedürlerin basitleştirilmesiyle Türkiye pazarı daha çekici hale geliyor. Son olarak bankacılık sektöründe gerçekleştirilen, IMF ve Dünya Bankası tarafından desteklenen yeni plan ile yeniden yapılanma sürecini unutmamalıyız.

2002 Yılında da Özel Sektörün En Büyüğü Koç Topluluğu

Koç Topluluğu şirketlerinden Arçelik, Tofaş, Aygaz, Beko Elektronik ve Ford Otomotiv, İstanbul Sanayi Odası'nın düzenlediği 2002 Yılı 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasında ilk 10 içinde yer aldı. Özel sektörün en büyüğü olan Arçelik'in Genel Müdürü Nedim Esgin, 2005 yılı ciro hedeflerinin 3 milyar Euro olduğunu belirtti

İstanbul Sanayi Odası'nın (ISO) 2002 yılı 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasına göre, Koç Topluluğu, özel sektörde Arçelik, Tofaş, Aygaz, Beko Elektronik ve Ford Otomotiv ile, ilk 10 içerisinde 5 şirketi ile yer aldı.

Araştırma sonuçlarına göre, Koç Topluluğu 19 şirketi ile ciro, kâr, ihracat ve çalışan sayısı olarak geçen yıllarda olduğu gibi Türkiye'nin en büyük sanayi grubu olma başarısını sürdürdü.

Koç Topluluğu şirketleri 7.3 katrilyon liralık ciro ile 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun %9'unu, özel sektörün ise %11'ini temsil eden en büyük sanayi grubu oldu.

Sıralamaya giren Koç Topluluğu şirketlerinin ihracatı, geçen yıl toplam özel sektör ihracatının

%10'u iken, 2002 yılında yaklaşık 755 milyon dolar artarak 2.1 milyar dolar ile özel sektörün %13'ünü oluşturdu. Kârlılığa da 285 trilyon lira ile, Koç Topluluğu şirketleri toplam özel sektörün %7'sini teşkil etti. Listeye giren 19 şirket, çalışan 26 bin 623 personel sayısı ile de ilk sırayı aldı.

Sonuçların belli olmasının ve Arçelik'in özel sektörün en büyüğü olduğunun belirlenmesinin ardından bir açıklama yapan Arçelik Genel Müdürü Nedim Esgin, Arçelik'in uluslararası bir şirket konumuna geldiğini vurgulayarak; "Arçelik Grubu, Avrupa ve Türkiye'deki dokuz markası ve üretim tesisleriyle 2003 yılında toplam konsolide cirosunu 1.9 milyar Euro'ya çıkarmayı hedefliyor. 2005 ciro hedefimiz ise 3 milyar Euro" dedi.

ISO'nun 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırmasında Koç Topluluğu'nun Yeri

Özel Sektör Sırası		Şirket Adı	Milyar TL		Bin \$
2001	2002		Satışlar (KDV Hariç)	Brüt Katma Değer	İhracat
2	1	Arçelik A.Ş.	1.558.006	605.845	393.637
1	3	Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	1.410.445	168.350	711.286
5	6	Aygaz A.Ş.	1.192.726	394.475	15.646
9	7	Beko Elektronik A.Ş.	873.163	108.144	448.253
21	8	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	865.832	117.353	341.507
88	9	Türk Demir Döküm Fabrikaları A.Ş.	193.241	52.156	53.275
108	103	Doktaş Dökümcülük San. ve Tic. A.Ş.	155.127	38.501	70.949
113	114	Mogaz Petrol Gazları A.Ş.	143.190	13.716	538
181	192	Otokar Otobüs Karoseri A.Ş.	96.922	10.159	25.420
179	194	Otoyol Sanayi A.Ş.	95.158	16.954	25.804
217	202	Türk Traktör ve Ziraat Makinaları A.Ş.	93.301	26.949	22.096
205	207	Tat Konserve San. A.Ş.	91.841	43.772	20.080
231	220	Mako Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	86.701	27.003	4.543
236	231	Entek Elektrik Üretimi Otoproduktör Grubu A.Ş.	83.831	57.763	0
259	234	Maret Marmara Besicilik ve Et San. ve Tic. A.Ş.	82.732	14.004	0
279	259	Lipet Likit Petrol Gazı ve Yakıt Tic. A.Ş.	75.856	9.754	0
274	266	Izocam Tic. ve San. A.Ş.	74.533	28.293	11.154
295	294	Sek Süt Endüstrisi Kurumu San. Tic. A.Ş.	67.749	9.124	49
332	355	Demir Export A.Ş.	55.869	20.699	0

Koç Topluluğu Toplamı	7.296.220	1.763.016	2.144.237
Özel Sektör Toplamı	65.339.440	21.571.329	16.403.372
Koç / Özel (%)	11,2	8,2	13,1
500 Büyük Firma	82.288.824	37.762.957	17.375.819
Koç / 500 Büyük Firma (%)	8,9	4,7	12,3

arçelik

T F S T K L

r ny m rk si

i Avrupa İçin Pasaportunu aldı

Ürünlerin Avrupa Birliği'ne üye ülkeler arasında rahatça dolaşımını sağlayan ve bir anlamda ürünün pasaportu anlamına gelen CE işaretini alan İzocam, Türkiye'deki yalıtım sektöründe bir ilki gerçekleştirdi

CE (EC Certificate of Conformity) **Avrupa Birliği'**ne üye ülkeler arasında mal dolaşımını sağlayan ve ürünün güvenli olduğunu gösteren bir belge. İzocam Genel Müdürü **A. Nuri Bulut**, CE Sertifikası'nın İzocam'ın yurtiçi ve yurtdışı faaliyetlerini nasıl etkileyeceğini anlattı.

• **Türkiye'deki yalıtım sektöründe bu işareti alan ilk kuruluş olan İzocam'ın, CE işareti alma konusunda yürüttüğü çalışmaları öğrenebilir miyiz?**

Izocam'da mineral yün ürünler ile ilgili CE çalışmaları 2002 yılının Ocak ayında başladı. İlgili departmanlar tarafından ürün standardı detaylı bir şekilde incelendi. Camyünü ve taşıyünü tesislerinde bulunan laboratuvarlar ile **ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi** kapsamındaki üretim ve kalite kontrol talimatları, ürün standardının gereklerini karşılayacak şekilde düzenlendi. İzocam'da, camyünü ve taşıyünü ürünlerin yanmaz malzemeler olmaları sebebiyle satıldığı pazarların koşulları göz önüne alınarak CE uygunluk belgelendirmesinde, zorunlu olan ısı iletkenlik değeri, kalınlık ve yangına dayanım özelliklerine ilave olarak basma dayanımı, yüzeylere dik çekme dayanımı ve kısa süreli su emme teknik özellikleri de üçüncü taraf testlere tâbi tutuldu. 8-10 Ocak 2002'de **Izocam Tarsus Camyünü ve Gebze Taşıyünü** tesislerinde üretim hatları ve kalite kontrol laboratuvarları üçüncü taraf denetime tâbi tutuldu ve standartlara uygun bir şekilde üretim yapıldığı belgelendi. Seçilen ürün numunele-

ri testler için İngiltere ve Danimarka'daki laboratuvarlara gönderilerek, camyünü ve taşıyünü ürünlerin A1 sınıfı yanmaz malzeme olduğu belgelendi ve 11 Nisan 2003'te bu ürünlere CE uygunluk belgesi verildi.

• **Izocam ürünlerinin CE işareti taşımasının, iç ve dış pazarda sağlayacağı avantajlar neler?**

Öncelikle, Avrupa Birliği üyesi ülkelere ürünlerimizi satabilmemiz için CE uygunluk belgesi almamız ve CE işaretli etiketle ürünlerimizi satmamız bir mecburiyet. CE işaretli etiketlerde verilen teknik bilgiler üçüncü taraf testlerle belgelendirilmiş değerlerdir. İzocam camyünü ve taşıyünü ürünler, A1 sınıfı yanmaz ve yüksek teknoloji ile üretim yapan Avrupalı üreticilerin ürünleri ile eşdeğer özelliklere sahiptir. Bu ürünlerin belgelendirilmesiyle Avrupa ülkeleri dışındaki müşterilerimiz de ürünlerimizi CE belgesi olmayan ürünlere göre daha güvenle kullanacaklar. Dış pazarlar için planlanan belgelendirmenin iç pazarda, özellikle projelerde, güven ve tercih nedeni olması bekleniyor.

• **Izocam'ın pazar payı ile ilgili bilgi verir misiniz?**

Pazar paylarımız ürünler bazında değişiklik arz ediyor. Sene- nin ilk yarısı itibarı ile camyünü için pazar payımız %57, taşıyünü için %76, ekstrüde polistiren için %32, İzopor için %10, İzocam Armaflex için %48. Genel olarak yalıtım sektörü içinde pazar payımızın %44 olduğu hesaplandı.

• **Yurtdışı hedeflerinizi ve Weber Markem ile gerçekleştirdiğiniz işbirliğinin yurtdışındaki konumunuzu nasıl etkileyeceğini öğrenebilir miyiz?**

Yurtdışında Ortadoğu'da %50-55 pazar payına sahibiz. Yunanistan'da ise pazar lideriyiz. Bu liderliğimizi sürdür- bilmek için ürün ve hizmette farklılık yaratmaya devam etmek ana hedefimizdir. Balkanlar da bizim için geliş-meye açık bir pazar olup, buralarda da daha kuvvetli yapılaşmaya çalışıyoruz. Halen çok etkili olamadığımız pazarlar için ise, havalesi olan yalıtım ürünlerinin ekonomik nakliye imkânlarını zorluyoruz. İran ve Türk Cumhuriyetleri öncelikli pazarlarımız olup, Irak da büyük potansiyel arz ediyor. Weber Markem ile gerçekleştirilen işbirliğimiz "Mantolama Sistemi" sadece iç pazar için öngörüldü. Sistem satışının yurtdışında da gerçekleştirilmesi için öncelikle iş ortağımızın politikasına uyumlu olması ve o pazarlarda da teknik destek birimlerinin oluşturulması gerekecek ki, bu iç pazarda sistemin oturması ile gündeme gelebilir.

Izocam Genel Müdürü A. Nuri Bulut, CE Sertifikası sayesinde İzocam'ın ürünlerinin Avrupa Birliği üyesi dışındaki ülkelerde de güvenle kullanılacağını belirtti.

TURİZM İNŞAAT

Dostluk İçin Yola Çıktılar, Sevgiyle Karşılandılar

Setur Marinaları tarafından ikincisi organize edilen **Uluslararası Ege Yat Rallisi**, Yunan Adaları'nda yoğun ilgi ve dostlukla karşılandı. 2 Temmuz sabahı Ayvalık'tan start alan tekneler, 8 Temmuz sabahı Yunan Adaları etabının ilk durağı olan **Samos Adası**'na yelken açtı. **Vathi Limanı**'nı dolduran ralli filosu hem Samos halkının hem de Ada yöneticilerinin yakın ilgisiyle karşılandı. Aynı akşam Yunanistan Ulusal Turizm Organizasyonu Başkanı **Kos**

tas Katsigiannis ve adanın ileri gelenleri ile tüm Ralli katılımcıları Samos Otel'i'nde düzenlenen hoşgeldiniz kokteylinde buluştular. 11 Temmuz'ta Vathi Limanı'ndan ayrılan yatlar, **Leros Adası**'nın **Lakki Limanı**'na gitti. Ertesi sabah Patmos Adası gezisi için Lakki Limanı'na gelen "Samos Sky" feribotu, katılımcıların 12 Adaların dini merkezi sayılan **Patmos Adası**'na götürdü. Rallcilerin son durağı ise **Kos Adası** oldu.

Demir Döküm Müşteri İletişim Merkezi Hizmete Girdi

DemirDöküm, müşteri memnuniyeti konusunda bir adım daha attı. DemirDöküm, **Müşteri İletişim Merkezi (MİM)** ile bundan böyle sorun ve soruları ilk ağızdan dinleyecek ve çözüme kavuşturacak. CMC (Customer Management Center) bünyesinde hizmet vermeye başlayan MİM, tüketicinin her türlü ihtiyaç, istek ve sorularına yanıt verebilecek altyapıya sahip. **0800 211 33 33** numaralı, "DemirDöküm Müşteri İletişim

Merkezi"ni arayanların çağrıları uzman operatörler tarafından karşılanıyor. Yetkili satıcı ve servis iletişim bilgileri ile ürünler hakkında kullanım, teknik ve montaj bilgilerinin verildiği merkezde arayanların dilek ve şikayetleri kaydediliyor. Çağrılar CRM bazında değerlendirilerek tüm veriler periyodik olarak raporlanıyor. MİM'den yapılan periyodik aramalarla, kullanıcılarının memnuniyet ölçümleri de gerçekleştiriliyor.

OTOMOTİV

Yılın Verimli İşçisi ve İşvereni Otoyol'dan Çıktı

Milli Prodüktivite Merkezi (MPM) tarafından ülkemizde verimlilik fikrini benimsetmek, çeşitli alanlarda verimlilik artışına katkıda bulunan kişi ve kuruluşları ödüllendirip kamuoyuna tanıtmak ve böylece bu tür çalışma ve uygulamaları özendirme amacı ile düzenlenen "**Verimlilik Ödülleri**" yarışmasında, Otoyol Sanayi iki ayrı kategoride ödüle hak kazandı. **Yılın Verimli İşçisi** ödülünü Otoyol Sanayi'den **Ali Yaman** alırken, Otoyol Sanayi Genel Müdür Yardımcılarından **Savlet Gürsel**, **Yılın Verimli İşvereni** ödülüne layık görüldü. 19 Haziran'da MPM merkezinde yapılan bir törenle Sanayi Bakanı Ali Coşkun'dan ödülünü alan Yaman'ın önerisi ile tüm operasyonları mevcut üretim koşullarında 6 adet tezgâhta yapıl

makta olan 8857150 no'lu dişli kutusunun operasyonları tek bir tezgâhta işlenmeye başladı. Bu çalışmayla, 67 bin 150 Euro kazanç sağlayan Otoyol Sanayi, yıllık olarak 10 bin 767 Euro kazanç bekleniyor.

Yılın Verimli İşçisi seçilen Ali Yaman, ödülünü Sanayi Bakanı Ali Coşkun'undan aldı.

Türk Traktör Ailesi Eğlendi

Türk Traktör'ün gelenekselleşen "**Yaz Şenliği**"nin 5.'si 29 Haziran 2003 tarihinde fabrika bahçesinde yapıldı. Genel Müdür Hakkı Akkan'ın ev sahipliği yaptığı şenlikte gün boyunca müzik, dans ve animasyonlar yer aldı. Şenliğe Türk Traktör'den yaklaşık 2 bin 500 kişi katıldı. Şenlik organizasyonunda ayrıca 210 çalışana Hizmet Beratları ve ödülleri verildi.

Continental Fren Mesafesini Kısalttı

OLTAŞ'in distribütörlüğünü yaptığı **Continental**, üretimine başladığı yüksek performans lastiği **ContiPremiumContact** sayesinde 100 km/h hızla giden ABS takılmış aracın fren mesafesini 36 metreye kadar indirdi. **ContiPremiumContact**'ın asimetrik tabanında yer alan dış kenar kuru ve ıslak zeminlerde direksiyon hamlelerine uyum sağlayarak yola tam otururken, çevresel kanallardan omuzlara açılan yatay kavisli olukların yer aldığı iç kenar ıslak ve sulu zeminlerde maksimum su tahliyesi yaparak aracın suda kızaklama riskini azaltıyor.

GIDA VE PERAKENDECİLİK

Tat, Kalabak Suyu'nun Tadını, Evlere Taşıyor

Kalabak Suyu'nun lezzeti Eskişehir'in sınırlarını aşıyor. **Tat**, Eskişehir'in çam ormanları arasından çıkan Kalabak Suyu'nu farklı ambalajıyla tüketicinin beğenisine sunuyor. İnsan vücudunda büyük önemi bulunan su, yaşamın da kaynağını oluşturuyor. Suya duyulan ihtiyaç hiçbir zaman azalmasa da, özellikle yaz aylarında yoğunlaşıyor. Ancak suyun son derece hijyenik koşullarda içimi hazır hale getirilmesi gerekiyor. Düşük mine-

ralli Tat Kalabak Suyu, yumuşaklığı, içim kolaylığı ve tadıyla farklılaşıyor. Tüm doğallığı ile hayata katıldığı kaynaktan alınarak, el değmeden pet şişelere doldurulan Tat Kalabak Suyu, Türkmen Dağı'nın saflığıyla evlere taşıyor. 1930'lu yıllardan beri sadece Eskişehirlilerin yaşadığı Kalabak Suyu içme ayrıcalığı, Tat güvencesiyle tüm Türkiye'ye yayılacak.

Tatlılarınızı SEK Dondurma ile Tatlandırın

SEK Dondurma Karışımı ile bu yaz, sofralara birbirinden değişik tatlar katmak mümkün. Hazırladığınız SEK Dondurma Karışımı'nın içine katacağınız meyveler, çikolata parçaları ve şekerlemelerle enfes tatlılar yapabilir veya SEK Dondurma Karışımı ile kendinize özel tatlılar yaratabilirsiniz. SEK Dondurma Karışımı'na çikolata parçaları, badem, hindistan cevizi, fındık kırıntısı gibi malzemeler ekleyerek dondurma spesiyalleri hazırlayabilir; **irmik bohçası, helvalı dondurma** ve **asortik parfe** gibi birbirinden farklı pastalar yapabilir ya da geleneksel tatlılarını yanında servis edebilirsiniz.

TAT'tan Zeytinyağlı Mayonez

Mayonezi, Akdeniz mutfağının temel taşı zeytinyağı ile birleştiren **TAT**, Türkiye'nin ilk **Zeytinyağlı Mayonez**'i üretti. Sağlıklı yaşam ve uzun ömürün sırrı olarak bilinen zeytinyağı, içerdiği E vitamini ile yetişkinlerin beslenmesine katkıda bulunurken, çocukların sağlıklı gelişimlerine destek oluyor. Sindirimi kolaylaştıran zeytinyağı aynı zamanda vücudun direncini artırarak, genç ve güçlü kalmaya yardımcı oluyor.

EĞİTİM

Koç Üniversitesi'nden AB'ye Uyumlu Hukuk Fakültesi

Koç Üniversitesi, 2003-2004 ders yılında, Türkiye'de İngilizce eğitim verecek ilk Hukuk Fakültesi'ni açıyor. **Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi**, hükümetin Avrupa Birliği'ne girebilmek amacıyla uyum yasalarını birbiri ardına meclisten geçirmesine paralel olarak sivil toplum kuruluşlarında yürütülen çalışmalara örnek olabilecek nitelikte. Avrupa ile yaşanan sıkıntıların yanında hukuki konuların gelmesi ve özellikle küreselleşen dünyada çağdaş dünyaya ayak uydurabilecek bir hukuk sistemine olan gereklilik, Koç Hukuk Fakültesi'nin hayata geçmesindeki temel nedenlerden biri. Üniversite'de bir buçuk yıldır yürütülen

çalışmalar sonucunda açılan fakülte ile Türk hukukçularını değişen dünya koşullarına ve hukuk sistemlerine rahatlıkla adapte etmeyi amaçlıyor.

Hukuk fakültesi için beş kişilik çekirdek kadroyla, yurtiçinde 20'yi aşkın hukukçu ile görüldü. Almanya'dan **Bucarius** ve **Law Scholl** üniversiteleri, ABD'den **Yale**, **Columbia**, **Fordham**, **Tufts** ve **Cornel** üniversiteleri, İngiltere'den **Oxford** ve **Cambridge** üniversiteleri, Hollanda'dan **Tillburg** ve **Loyden** üniversiteleri ile görüş alışverişinde bulunuldu. Türkiye'nin büyüyen ekonomisi, artan siyasi nüfuzu ve küreselleşme eğilimi ile birlikte dil bilen, dünya kültürlerini en iyi şekilde özümsemiş hukukçular yetiştirmeyi ilke edinen Koç Üniversitesi'nde, 15 burslu olmak üzere 50 öğrenci eğitim görecektir. 15 tam zamanlı öğretim üyesi, bazı dersler için yabancı hukukçulardan destek alınacak. Hukuk Fakültesi'nde öğrencilere literatüre ilişkin dil becerileri kazandırılırken, problemlerin İngilizce olarak incelenmesini sağlayan dersler de mevcut. Teori ve pratik eğitimin iç içe sunulacağı Hukuk Fakültesi'nde ilk yılın dersleri öğrencilerin ufkunu genişletecek, dünya kültürlerine daha yakınlaşmasını sağlayacak formasyon dersleri ile başlıyor. Eğitim programında hukuk derslerine ikinci yıl yer verilecek ve her dönem beş ders işlenecek.

DAYANIKLI TÜKETİM

Beko Yöneticileri Altı Sigma Semineri Aldı

Tanımlama, ölçme, analiz, iyileştirme ve kontrol sisteminin bir arada yürütülmesiyle oluşan **Altı Sigma**, Toplam Kalite Yönetimi'nde uygulanan son derece önemli bir metodoloji. **Beko Elektronik**, 23-26 Haziran tarihlerinde Grand Cevahir Otel'de düzenlediği **Altı Sigma Yönetim Seminerleri** ile söz konusu metodolojinin uygulanış biçimleri konusunda yöneticilerini bilgilendirdi. Seminer Altı Sigma Yöneticiliği tarafından hazırlandı ve sunuldu. 15 yöneticinin katılımıyla gerçekleştirilen seminer; üretim dışı süreçlerde Altı Sigma uygulamalarına başlandıktan sonra Türkçe verilen ilk Altı Sigma Yönetim Semineri olma özelliğini de taşıyordu.

6sigma

Akıllı Arçelikler Compex'te

Compex Fuarı'nın aktivite sponsoru olan Arçelik, Fuar süresince **Akıllı Yaşam** ürünlerini tanıttı. İnternetin yanı sıra telefon tuşlarını kullanmadan sadece sesle kumanda edilebilen Akıllı Yaşam ürünleri arasında şimdilik buzdolabı, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi ve klima bulunuyor. İstenildiğinde Arçelik Akıllı Yaşam ürünleri, tüketicilere mail veya cep telefonlarına kısa mesaj yoluyla çalışma durumları hakkında bilgi verebiliyor.

Arçelik'e "Enerjide En Başarılı Tesis" Ödülü

Arçelik'in Çayırova ve Eskişehir işletmeleri 2002 Yılı **En Başarılı Kojenerasyon Tesisleri Yarışması**'nda "En Başarılı Tesis" ödülünü kazandı. **Türkiye Kojenerasyon Derneği** tarafından yapılan değerlendirme sonucunda Gaz Motorlu Kojenerasyon Tesisleri kategorisinde **Arçelik Çamaşır Makinesi İşletmesi** birinciliği **Arçelik Eskişehir Buzdolabı İşletmesi** ikinciliği aldı. Ödüller Enerji Bakanı **M. Hilmi Güler** tarafından verildi.

Arçelik'in Gençleri Türkiye Şampiyonu

Dalaman'da yapılan **Türkiye Genç Erkekler Voleybol Şampiyonası**'nda Arçelik, tüm rakiplerini yenerek birinci oldu. 23-

27 Haziran tarihleri arasında yapılan turnuvada İstanbul Ligi'ni ilk sırada bitiren ve Türkiye Şampiyonası'na doğrudan katılma hakkını elde eden Arçelik, iki grupta 8 ekibin mücadele edeceği Dalaman'daki finalde **Çankaya Belediyesi**'nin rakibi oldu ve Türkiye Şampiyonluğu'nu yakalamayı başardı. Arçelik'in voleyboldaki başarısı gençlerle sınırlı kalmadı. Küçükler, **Magosa İhtisas Ekibi**'ne 3-0 yenilerek ikinci olurken Yıldızlar Balıkesir'de yapılan üçüncü olarak İstanbul'a döndü.

Arçelik'in
Genç
Erkekler
Voleybol
takımı
Türkiye
Şampiyonu
oldu.

ENERJİ

Aygaz'dan Yaz Etkinlikleri

Aygaz, yaz etkinliklerine devam ediyor. Aygaz'ın organizasyonlarından ilki **Bizbize Şenlikleri** adıyla gerçekleşti. Mavi yakalı çalışanları, **Bizbize Şenlikleri**'nde buluşturan Aygaz, 15 Haziran'da Adapazarı **Nehirkent**'te **Ambarlı Dolum Tesisi**, **Yarımca Dolum Tesisi**, **AGÜT** ve gemi personeli bir araya getirdi. 13 Temmuz'da yapılan etkinliğinde ise **Bursa** ve **Eskişehir** çalışanları **Uludağ**'da eğlendi. **Aliaga** ve **İşikkent Dolum Tesisi** çalışanları Gümüşdüz Denizati Tesislerinde eğlenirken Samsun Tesis çalışanları için 3 Ağustos'ta şenlik düzenlendi.

A'dan Z'ye Buluşmalar

Aygaz, Konya ve Gaziantep'te kadınları televizyonların sevilen programı "A'dan Z'ye"nin sunucusu **Esra Ceyhan** ile buluşturdu. Aygaz, 2003 yılı Ocak ayında başladığı, **Esra Ceyhan**'in sunduğu "A'dan Z'ye" programının sponsorluğuna Haziran ayı sonuna kadar devam etti.

Bu sponsorluk kapsamında kadınlar, programa katılan yetkililer tarafından Aygaz hizmetleri, tüp kullanımı, ev kazaları, güvenlik, tüp satın alırken ve kullanırken dikkat edilmesi gerekenler hakkında bilgilendirildi.

KÇF KT" Dünyanın En İyileri Arasında

Koç Faktoring, dünyanın en iyi üçüncü ihracat faktoring şirketi seçildi. Koç Faktoring'in aldığı üçüncülük, Türk faktoring sektörünün kuruluşundan beri bir alınan iyi derece.

Factors Chain International'in (FCI) 35. yıllık Olağan Genel Kurul Toplantısı 1-7 Haziran tarihleri arasında, Almanya'nın Berlin şehrinde yapıldı. Yılın ihracat faktoring şirketi sıralamasında Türkiye'den Koç Faktoring (Koçfaktor) dünyanın en başarılı üçüncü ihracat faktoring şirketi seçildi. İlk sırayı Taiwan'dan **Chailase Credit Services**, ikinci sırayı Japonya'dan **Mizuho Factors** aldı.

Ödülün verilmesinde, servis kalitesi, ihracat yapılan ülke sayısı,

çalışılan muhabir sayısı ve ihracat faktoring hacmi kullanılan başlıca ölçütlerdi. Buna göre yapılan değerlendirmede, Koçfaktor, 2002 yılında 25 muhabir faktoring şirketi vasıtasıyla 15 ülkeye gerçekleştirdiği toplam 203 milyon USD'lık iki muhabirli ihracat faktoring işlemiyle ve verdiği hizmetin kalitesiyle 100 üstünden 87.36 puan toplayarak 160 şirket arasında en başarılı üçüncü şirket oldu. FCI üyelerinin ortalamasının 100 üstünden 61.69 olduğu bu değerlendirmede, Koçfaktor'un 87.36 puan alması ve ilk üçe giren ilk ve tek Türk faktoring şirketi olması, uluslararası faktoring piyasalarında Koç Topluluğu'na olduğu kadar Türkiye'ye de büyük prestij sağladı.

Koç Allianz'dan Eflatun Günler

Koç Allianz acenteleri Marmaris Mares Otel'de buluştu. Koç Allianz'ın toplantısı bu yıl, bolluğun, bereketin ve gücün simgesi sayılan "eflatun" renginden yola çıkılarak "Eflatun Günler" adıyla yapıldı. Koç Holding Yönetim Kurulu Şeref Başkanı ve Koç Allianz Şirketleri Yönetim Kurulu Başkanı **Rahmi M. Koç**, ilk kez katıldığı acente toplantısında bir

konuşma yaparak; "Finansman Topluluğumuzun büyümek istediği alanların başında. Bu bağlamda sigortacılık çok önemlidir. Yabancı ülkelerde sigortacılıktan büyük fonlar yaratıldı. Biz yolun başındayız. Yakın zaman içinde emeklilik alanında da faaliyete başlayacağız" dedi. Toplantıda Koç Allianz Genel Müdürü **M. Kemal Olgaç** ve Koç Holding Finansman Grubu Başkanı **Dr. Rüştü Saraçoğlu** da birer konuşma yaptı.

"Eller Dile" Gelecek...

Bu yıl 10.su düzenlenen **Koç Allianz Fotoğraf Yarışması**'nın konusu "Ellerin Dili" olarak belirlendi. Amatör ya da profesyonel tüm fotoğrafseverlere açık olan yarışma, "siyah-beyaz" ve "renkli" olmak üzere iki ayrı dalda gerçekleştirilecek. Yarışmaya, 30 Eylül'e kadar başvurmak mümkün.

Koç Allianz Basketbol Okulları Tatile Girdi

Koç Allianz Basketbol Okulları, 2002-2003 sezonunu **Bostancı'daki Koç Allianz Spor Salonu**'nda düzenlenen turnuvayla kapattı. Turnuvada "Yıldızlar"da **Koşuyolu**, "Küçükler"de **Üst Göztepe**, "Minikler"de **Erenköy**, "Miniler"de de **Bostancı** şampiyon oldu. Turnuva sonunda dereceye giren okullar ve takımlar madalyalarını alırken, çekilen kura sonucu her okuldan bir öğrenci Bodrum'daki yaz kampına gitme şansı elde etti. Koç Allianz sigortalıların 6-16 yaş arası çocuklarının katılabildiği Koç Allianz Basketbol Okulları'nda bu yıl, 8 merkezde yaklaşık 700 öğrenci bu hizmetten yararlandı. Koç Allianz Basketbol Okulları'nda sezon boyunca çalışmalarına katılanlardan başarılı bulunanlar Tofaş altyapı kadrolarına girme şansı elde etti.

Fulbright Başkanı Koç Yönder'de

Bütün dünyada "Fulbright Bursları" ile ün yapan, ABD'nin önemli eğitim kurumlarından Fulbright Vakfı'nın Başkanı **Harriet M. Fulbright**, Koç-Yönder Yönetim Kurulu üyeleriyle 7 Haziran Cuma günü **Divan Kuruçeşme**'de bir araya geldi. **İkinci Küresel Liderlik Forumu**'na katılmak için İstanbul'da bulunan Fulbright, Koç-Yönder'in vizyon ve mis-

yonundan çok etkilendiğini belirtti. Türkiye'ye tekrar gelişimde Koç-Yönder'in bir etkinliğine konuk olmaktan memnurluk duyacağını ifade eden Harriet M. Fulbright, özellikle yetenekli gençlerin ve genç yöneticilerin kariyerlerinin geliştirilmesine çok önem verdiğini söyledi. Fulbright, Koç-Yönder'in yeni projelerine katkıda bulunabilecekleri sözlerine ekledi.

Birmot'un İkinci Yaş Gününde Fiat Stilo Rüzgârı

Birmot'un ikinci yaş günü töreninde Koç Holding Şeref Başkanı Rahmi M. Koç konuşma yaptı (üstte solda). Fiat Grubu Başkanı Aydın I. Çubukçu ve Birmot Genel Müdürü H. Ersin İkier törenden önce basın toplantısı düzenledi.

Birmot'un gecesinde Fiat Stilo'nun tanıtılmasının özel bir önemi var. Tofaş'ın C segmentindeki iddialı ürünü olan Stilo, yenilikleri ve gelişmiş teknolojisi ile marka imajının yükseltilmesinde önemli bir rolü üstlenirken, otomobil tutkunlarının günlük yaşamlarını kolaylaştıracak özelliklere ve çok zengin bir donanımına sahip (altta).

Birmot, ikinci yaşını Rahmi M. Koç Müzesi'nde düzenlenen bir törenle kutladı. Koç Holding Şeref Başkanı Rahmi M. Koç'un katılımıyla gerçekleştirilen törende, Fiat Stilo bir kez daha tanıtıldı

Koç Topluluğu Otomotiv Grubu şirketlerinden **Birmot**, ikinci yaşını **Rahmi M. Koç Müzesi**'nde düzenlenen bir törenle kutladı. Birmot'un doğum günü nedeniyle 3 Temmuz Perşembe akşamı gerçekleştirilen törende Koç Holding Şeref Başkanı **Rahmi M. Koç**, Fiat Grubu Başkanı **Aydın I. Çubukçu** ve Birmot Genel Müdürü **H. Ersin İkier** birer konuşma yaptı. Koç Topluluğu'na bağlı 11 şirketin güç birliği ile 2 Temmuz 2001 yılında kurulan Birmot, **Fiat, Alfa Romeo, Iveco, Continental** ve **Opet** gibi çeşitli markaların satış ve satış sonrası hizmetlerini yürütüyor. **Fiat Stilo**'nun tanıtımının yanı sıra **Edwards** mağazasının Lanvin ve Henri Lloyd kreasyonlarının sergilendiği törende Birmot, konuklarına yaşam tarzının inceliklerini yansıtan bir doğum günü yaşattı.

Devir, Yapmaktan Çok Satma Devri

Törene katılan Rahmi M. Koç, yaptığı konuşmada Birmot'un **Tofaş**'ın en büyük ana bayi olduğunu ve satışların %45'ini gerçekleştirdiğini belirtti. Satış ve pazarlama şirketlerinin üstlendiği rolün eskiye nazaran çok daha büyük olduğuna dikkat çeken Rahmi M. Koç, sözlerine şöyle devam etti: "Şimdi devir, yapmaktan ziyade satma devridir. Otomotivde kâr marjları daraldığı için, satış şirketleri kârını yan gelirlerden

elde etmek durumundadır. Bunun için; müşteriye yakın olmak, bir başka deyişle 'müşteri velinimetimizdir' ilkesini benimsemek gerekir. Birmot bunu fevkalade bir şekilde yapmaktadır."

Başarılı Şirket, Başarılı Araç

Törende bir konuşma yapan Fiat Grubu Başkanı Aydın I. Çubukçu, davetlilere Fiat Stilo'nun özelliklerini anlattı. "Bugün sizlere Fiat'ın en yeni otomobili Fiat Stilo'yu takdim ediyoruz" diyerek sözlerine başlayan Çubukçu, "Birmot, tüm Tofaş-Fiat ürünlerinin yarısına yakını pazarlamakta, ayrıca Otoyol-Iveco Ticari vasıtalarının ana bayiliğini yapmaktadır. Diğer yandan ise otomotiv sektörüne hizmet ve malzeme satıyor. Başarılarından dolayı Birmot'u kutluyor, Stilo'nun da en az Birmot kadar başarılı olacağına inancımı tekrarlıyorum" dedi.

Birmot Genel Müdürü H. Ersin İkier ise; "Bugün 2. yaşını kutlayan Birmot; ülkemizin geleceğine inanan, toplumumuzun beklenti ve değer yargılarına saygılı, yurttaşlarının her şeyin en iyisine layık olduğu inancını taşıyan ve sattığı ürünün arkasında duran bir zihniyeti şiar edinmiş Koç Topluluğu'na bağlı genç bir şirket olmanın gururunu paylaşmakta" dedi.

2. Yaşın Coşkusu

Temsilciliklere de Yansıdı

Birmot'un, 2. yaşı temsilciliklerde de kutlandı. Sekiz ilde, 11 temsilciliği bulunan Birmot, tüm çalışanların aileleri ile birlikte katıldıkları, yemekli, müzikli ve yarışmalı toplantılarda neşeli saatler yaşandı. Toplam 767 kişinin çalıştığı Birmot ailesi daha nice yıllara dilekleriyle birbiriyle kucaklaştılar. Bu arada, Birmot **Çankaya Temsilciliği**'nin sponsorluğunda gerçekleşen **3. Ankara Motodrag** yarışmasında nefes kesen dakikalar yaşandı. Birbirleriyle amansız bir rekabete giren yarışmacılar izleyenlere adrenalin dolu saatler yaşattılar.

Köklü Geçmiş ve Çağdaş Hizmetin Kesiştiği Nokta: Otokoç 75 Yaşında

Türkiye’de otomotiv sanayinde birçok ilke imza atan ve **Koç Topluluğu**’nun temeli olan **Otokoç** 75 yaşında. Temelleri 1928 yılında Ankara’da atılan Otokoç’un 75. yıl kutlamaları yine bu şehirde yapıldı. Otomotiv ile ilgili tüm çözümleri tek çatı altında sunan Otokoç, müşterinin eğilim ve beklentilerine göre hizmet veren şubeler ve Türkiye genelinde yedek parça satışı yapan merkez birimlerden oluşuyor. Satış ve satış sonrası operasyonel süreçlere odaklanan Otokoç, bilgi iletişim teknolojileri, insan kaynakları ve kalite sistemleri ile destekleniyor.

İlklere İmza Atan Bir Şirket; Otokoç

2001’de Bureau Veritas Quality International (BVQI) tarafından denetlenen Otokoç, tüm hizmet noktalarında “**Sıfır uygunsuzluk**” derecesiyle not almış ve otomotiv sektöründe ISO 9001:2000 Kalite Belgesi’ne sahip ilk şirket. 2002’de aynı bir kâr merkezi olarak kurulan İkinci El Birimi ve IKS (İkinci El Kolaylık Sistemi) markası, Otokoç bünyesindeki tüm araçların güvenle alınıp satılmasını sağlamıştır. 600 kişilik çalışma kadrosu ve organizasyon yapısı, şube/merkez yapılanması, dağınık coğrafi konumuyla Otokoç kendini “Hizmet Merkezi” olarak tanıtıyor. Bu nedenle Ford Avrupa tarafından her yıl en iyi bayilere verilen ve en büyük ödül olarak tanımlanan “**Cahirman’s Award**”u bu yıl Otokoç almaya hak kazandı. Türk otomotiv sektöründe pekçok ilke imza atan Otokoç’un 75. yıl kutlamaları Koç Holding Şeref Başkanı **Rahmi M. Koç**’un açılış konuşmasıyla başladı. “Hayatımın müstesna günlerinden birini daha yaşıyorum. İş hayatına başladığım Otokoç şirketinin 75. yılını kutluyorum” diyerek sözlerine başlayan Rahmi Koç, çalıştığı sürede hiçbir zaman patronun oğlu gibi hareket etmediğini, işi bitene kadar çalıştığını anlattı: “Askerliğim bittiği dönemde İstanbul’da hangi şirkette işe başlayacağım diye

düşünürken, babam ‘1 Eylül’de Ankara’da **Bernar Nahum**’un yanında işe başlayacaksınız’ dedi. Nahum’a da ‘Eti senin kemiği benim, bu çocuğu sen yetiştir’ demiş. Rahmetli **Hüseyin Sermet** ve Mösyö Bernar’ın odalarının arasında iki metreye üç metre bir yerde işe başladım.”

“Nahum’dan Çok Şey Öğrendim”

Otokoç’ta çalıştığı dönem boyunca Bernar Nahum’dan çok şey öğrendiğini söyleyen Rahmi M. Koç, o yıllara ait bir anısını anlattı: “İngiltere ve Amerika’ya gidilip bağlan-tılar yapılıyordu. Ben de gidip Ford direktörleriyle nasıl konuşulur, ne politika güdülür, nasıl pazarlık edilir, bir hayli ders aldım. Bir gün yardımcımın yardımcılığını yapacak küçük bir çocuğu işe aldım. Bernar Nahum kendinden izinsiz işe aldığım için çocuğu işten atarak patronun kim olduğunu gösterdi. Acentelerle bire bir ilgilenmem gerektiğini yine Bernar Nahum’dan öğrendim. Bir gün Bernar Nahum beni yanına çağırarak öğrendiklerimi test etmek amacıyla bir otomobil ithalatının nasıl yapılacağını sordu. Müşteri bulunmasından arabanın Ankara’ya getirilmesine kadar her aşamayı tek tek anlattım. Ancak Nahum ‘Tahsilat kuzum, tahsilat’ diyerek işin can alıcı kısmını atladığımı gösterdi.”

Otokoç, Mega Bayi Yapısıyla da Örnek

Daha sonra söz alan Otokoç Genel Müdürü Cenk Çimen bayrağı devralan yeni kuşağın; genç ve dinamik kadrosu, iş yapış tarzı ve sahip olduğu değerlerle sektöre yeni bir yaklaşım getirdiğini belirtti. Konuşmasına “Türkiye’nin farklı illerinde faaliyet gösteren altı şirket birleştirilerek, Otokoç, sektör için mega bayi yapılanmasıyla önemli bir örnek oluşturdu” diyerek devam eden Çimen, “Yılda 15 bin araç satışı gerçekleştiriyoruz. 100 bin müşteriye satış sonrası hizmet veriyoruz. 2003’te ciro hedefimiz 150 milyon euro” dedi.

*Otokoç,
75. yaşını
kutladı.
1928
yılından
bu yana
hizmet veren
Otokoç’un
75. yıl
kutlamaları,
şirketin
temellerinin
atıldığı
Ankara’da
yapıldı*

“Yönetici Geliştirme Programı-GençLider” projesi kapsamında eğitime alınan 285 yönetici adayından 24’ü, 22 Temmuz günü Koç Üniversitesi’nde üst düzey yöneticilerle bir araya geldi.

Koç Holding Stratejik Planlama ve İnsan Kaynakları Başkanı Mehmet Ali Berkman:

Koç’ta ‘Zirvenin 285 Adayı’ Geleceğe Hazırlanıyor

Koç Topluluğu’nda 2001 yılında başlatılan “Entegre İnsan Kaynakları Sistemi”nin bir parçası olarak hayata geçen “GençLider-Yönetici Geliştirme Programı” dahilinde 285 kişi potansiyel yönetici listesine girdi. Koç Holding Stratejik Planlama ve İnsan Kaynakları Başkanı Mehmet Ali Berkman, bu projeyi ve projenin yaratacağı sonuçları anlattı

Bildiğiniz gibi Topluluğumuzda, iki yıldır 16 bin beyaz yakalı çalışanımızı kapsayan “Entegre İnsan Kaynakları Sistemi”ni yerleştirmeye çalışıyoruz. Entegre İK sistemlerimiz içinde yer alan Potansiyel Tespit ve Performans Sistemleri ile 3500 çalışanımızı bu yıl değerlendirdik. Farklı kademelere aday, toplam 285 yöneticimiz değerlendirmeler sonucu topluluk potansiyel listemize girdi.

Topluluk’ta değerlendirdiğimiz potansiyel yöneticilerimizin geliştirilmesi hedefi ile yola çıkılarak tamamı ile Koç Topluluğu’na özgü **GençLider-Koç Topluluğu Yönetici Geliştirme Programı**’nı tasarladık. Biliyorsunuz, yılda %14 reel büyüme gibi çok iddialı bir hedefimiz var. Ayrıca bunu sürdürülebilir bir kârlılıkla gerçekleştirmemiz gerekiyor. Tabii ki bu sonuçlara ulaşmak yetkin insan kaynakları ile mümkün. İnsan kaynaklarımız, Topluluğumuzun geleceğini emanet edeceğimiz en önemli sermayemiz ise politikalarımızı da buna uygun bir şekilde yenilememiz gerekiyordu.

24 Kişilik Pilot Grup

4 Temmuz 2003 tarihinde başlattığımız programın ilk katılımcıları, 285 kişi içerisinde seçilen 24 kişilik pilot bir gruptan oluşuyor. Program kapsamında, potansiyel yöneticiler için seçilmiş bilgi, beceri, yetkinlik geliştirici eğitimler ve uygulamalar yer alıyor. Bu programı Koç Üniversitesi ile yılda üç veya dört kez tekrarlayabilme imkânlarını araştırıyoruz.

Programda önem verilen konular ise;

Kişinin kendini tanıması; ki, bu başlık altında yapılan eğitimler ve uygulamalar kişilerin “EQ”larını artırmaya yöneliktir.

Yetkinlik eğitimleri; Topluluk bazında geliştirmeye açık bir alan olarak ortaya çıkan grup içi/gruplar arası işbirliği yetkinliğini geliştirmeye yönelik eğitimlerdir.

Stratejik Düşünce

Gelecekte daha büyük sorumlulukların alınmasında gerekli olan **stratejik düşünce**, modülde ele alınan temel kavramlardan biridir.

Program, **Koç Üniversitesi**’nin **Migros** ile eğitim işbirliğiyle yaptığı KUMPEM organizasyonu yardımı ile gerçekleştirilmektedir.

İnsan ve iletişim yönetimi için gerekli olan yetkinliklerin geliştirilmesinin, programın ikinci modülünde ele alınması planlanmaktadır.

Programın yatılı kısmı 4-30 Temmuz arasında tamamlandı; önümüzdeki 2 ay içinde katılımcılar dörder kişilik gruplar halinde birer proje yapacaklar ve bunları başkan ve akademisyenlerden oluşan bir değerlendirme kuruluna sunacaklar.

GençLider programında yöneticiler farklı ortamlarda, değişik faaliyetler kapsamında bir araya geliyorlar. Örnek olaylar, okumalar, tartışma ortamları, panel, proje çalışmalarında rol alıyorlar. Program kapsamında düzenlenen iki panelimiz var; bunlardan birinin konusu, Girişimcilik. Konu ile ilgili Koç Topluluğu dışından ve içinden toplam

dört girişimci panelistle yöneticileri bir araya getirdik. Panelistlerin Girişimcilik öyküleri farklı bakış açılarıyla anlatıldı, girişimci insanların özelliklerinden bahsedildi ve bu özellikler girişimci panelistlerin yaşadığı gerçek deneyimlerle zenginleştirildi. Üç başkanımızın katıldığı ikinci panelde ise Koç Topluluğu'nun geleceği ve buna yönelik stratejileri çeşitli açılardan değerlendirildi ve geliştirme programındaki yöneticilerin konuya yönelik soruları tartışıldı. GençLider programının amacı da genç potansiyel yöneticileri üst kademelere hazırlamaktır. İlk 24 kişi pilot olarak seçildi ancak amaç 285 kişinin tamamının eğitimden geçmesidir. Gelecek yıllarda da bu 285 kişiye yenileri eklenecek. Dolayısı ile program tüm potansiyel yöneticilerin geliştirilmesi için düzenlenmiştir. Bunun için Koç Üniversitesi ile çok kapsamlı bir çalışmayı sürdürüyoruz. İlk yıllarda programın yeni başlaması dolayısıyla bir yığılma beklememiz normaldir, ancak zaman içerisinde her yıl belirli sayıda yöneticinin eğitimi mümkün olacak ve bir üst pozisyona beş yıl içerisinde hazırlanılacağını dikkate alırsak herkesin bu eğitimden geçme şansı bulunacaktır. Koç Topluluğu'na özel bir yönetici geliştirme programı

Koç Holding CEO'su F. Bülend Özyaydınlı, genç yönetici adaylarıyla birlikte.

olan GençLider programı ile Topluluk kültür ve ortak değerleri çerçevesinde yetişmiş, geleceğe yön verecek, vizyon sahibi yöneticilerin eksiklerini tamamlayarak ve gelişmelerini sağlayarak Topluluğun geleceğini garanti altına almayı hedefliyoruz.

Yöneticilerimiz, Genç Yönetici Adayları ile Buluştu

GençLider-Yönetici Geliştirme Programı Koç Üniversitesi'nde eğitim gören 24 kişilik ekip Koç Holding'in üst düzey yöneticileriyle bir araya geldi.

Koç Topluluğu'na yeni yönetici adayları kazandırmayı amaçlayan "Zirvenin 285 Adayı" projesi kapsamında Koç Üniversitesi Kampüsü'nde gerçekleştirilen, "GençLider-Yönetici Geliştirme Programı"nın ilk katılımcıları, 285 kişilik potansiyel yönetici listesinden seçilen 24 kişilik örnek bir grup oldu. 4 Temmuz'da başlayan program sırasında kampüste kalan yönetici adayları,

programın sonuna doğru eğitime özgü bir örnek kıyafetleriyle tam bir takım ruhu sergilerken kampa giren sporcuların neşe ve enerjilerini taşıyorlardı. 22 Temmuz günü ise üst düzey yöneticilerle yönetici adaylarını buluşturan bir toplantı düzenlendi. Stratejik Planlama ve İnsan Kaynakları Başkanı Mehmet Ali Berkman, Kurumsal İletişim ve Dış İlişkiler Başkanı Hasan Bengü ve Yan Sanayi ve Diğer Otomotiv Grubu Başkanı Selçuk Gezdur katıldı.

Toplantıdan Notlar:

- ☒ Koç Topluluğu'nu kendi deneyimlerinin süzgecinden geçirerek değerlendiren ve ➔

Toplantıya Koç Holding Stratejik Planlama ve İnsan Kaynakları Başkanı Mehmet Ali Berkman, (ortada) Kurumsal İletişim ve Dış İlişkiler Başkanı Hasan Bengü (sağda) ile Koç Holding Yan Sanayi ve Diğer Otomotiv Şirketleri Grubu Başkanı Selçuk Gezdur katıldı.

insan kaynakları

GençLider
Yönetici
Geliştirme
Programı'na
katılan
24 kişilik ekibin,
yöneticilerimizle
buluştuğu
toplantı,
bir beyin
fırtınasına
dönüştü.

kendi yönetimleri hakkında da özeleştiri yapan üst düzey yöneticiler ile yönetici adaylarının buluştuğu toplantıda, ilk örnek Topluluğun kurucusu Sayın **Vehbi Koç**'tan seçilmişti. Mehmet Ali Berkman, Vehbi Koç'un işe nasıl başladığını anlatırken, girişimci bir ruhla işe başlayan Koç'un 1955'te sanayileşmeyle birlikte ortaya çıkan değişime ayak uydurarak iç piyasaya yönelik olarak çalıştığını, krizlerden hep darbe almadan çıktığını belirterek, o dönemde şirket politikası olarak da kâr marjı yüksek olan nihai ürün üretilmesinin tercih edildiğini söyledi. Şirket politikasının başarıya ulaşması konusundaki bir diğer başarı örneği de, doğru ve başarılı insanlarla çalışma ile ilgiliydi.

✓ Mehmet Ali Berkman "70'lerde tohumu atılan küreselleşme hareketini fark etseydik marka ve teknoloji konularında yatırım yapabilir miydik?" sorusunu ortaya attı. Bu soru çerçevesinde yapılan değerlendirmelerden biri de Selçuk Gezdur'a aitti. Gezdur, yan sanayide 25 yıl önce bir jant fabrikası kurduklarını; ancak o günden bu yana hep aynı jantın üretiliyor olmasını da bir özeleştiri olarak kayda geçmek gerektiğini ifade etti.

✓ Hasan Bengü, kurumların başarı göstergelerinden birinin, çalıştıkları alanda kendilerini takip edecek ya da referans olacak önemli şirketlerin bulunması olduğunu söyledi ve "Eğer sektörde tek iseniz bundan korkun. Çünkü rakibinizin olması sizin kendinizi ve işinizi daha geliştirmenize sebep olur. Tek olduğunuz zaman ise o iş alanı daralır ve ölür. Bugün Hindistan'da bulunan Tata şirketi, GE ve Siemens bizim için karşılaştırmalı değerlendirme yapabileceğimiz şirketler. Koç Topluluğu'nun portföyü denge üzerine kuruludur ama işlerimizin genellikle yerel çerçevede kaldığı da bir gerçektir. Şimdi hızla dünyaya açılıyoruz" dedi.

✓ Selçuk Gezdur 1996'da Gümrük Birliği'ne yeterli derecede hazırlanmadıklarını söylerken, Mehmet Ali Berkman da Koç Topluluğu'nun yaptığı en iyi işlerden birinin otomotiv sektörüne iyi mühendisler yetiştirebilmek olduğuna dikkat çekti. Bengü bir işe 70 yıl bağlı kalınması gerekmediğini, kâr ettikten sonra satış yoluyla o sektörden çıkabilmenin de mümkün olabileceğini belirtti.

✓ Olumlu ve olumsuz yönleriyle genel bir değerlendirme-

nin yapıldığı toplantıda Mehmet Ali Berkman, Koç Topluluğu'nda toplam kalite, e-dönüşüm ve insan kaynakları konusunda dönüşüm yaşandığını ifade etti. Değişimlerden söz edilirken Selçuk Gezdur, yazılı olmayan kuralları edindiklerini ve bu kuralların bir üst kuşak yöneticiden devralınarak yaşandığını ve deneyimler sonucu öğrenildiğini belirterek "Koç Topluluğu'nun iyi olmasını sağlayan en önemli faktör etik değerlerimiz, felsefe ve kültürümüzdür. Bir sonraki nesle bu değerlerin nasıl aktarılacağı önemli bir konu. Bu değerleri sözel olmaktan çıkıp Koç'un kültür ve sistemine sokmamız lazım" dedi. Değişim konusunda şu anda yaşadıkları e-dönüşüm sürecinin hayata tam olarak geçirilmesinin önemine değinen Berkman, "Bir yönetici için en önemli şey doğru raporlama. Bunu tam olarak yapmalıyız." dedi.

Hasan Bengü ise değişim sürecinin **Mustafa V. Koç**'un başkan olmasıyla çok daha büyük bir hız kazanacağını ve işin sahiplerinin Topluluğu daha kurumsal olarak yönetmek istediklerini anlatırken, Gezdur da bu yönetim biçiminin içinde şu anda iyi eğitilmiş yönetici adaylarının sayısının çok fazla olduğu için rekabetin öneminin daha da arttığına dikkat çekti. Gezdur, "Önümüzdeki yıllarda krizden uzak bir ekonomimiz olursa Koç büyüycek ve bu durumda sizlere olan ihtiyaç da daha çok artacak." dedi.

✓ Hasan Bengü bir yönetici adayında bulunması gereken özellikleri şöyle sıraladı: "Bir yönetici yenilikçi, girişimci, uluslararası alanda deneyimli, esnek, kendiyi barışık olmalı. Aynı zamanda bütünü görüp detayları kaçırmamalı. İş hayatında başarılı olacağım diye çok iş değiştirmeyin ve hiçbir işi küçümsemeyin. Referans ya da kıyaslama yapabileceğiniz bir rakibinizin olması çok önemli. Yeni iş modellerinin kurulması çok önemli; biliyorsunuz artık kopyacılık kalmadı. Nakit akışı bir diğer önemli nokta. Kâr yoruma tabidir ama nakit imkânı gerçektir." Mehmet Ali Berkman da, "Takım oyunu önemli. Sabırlı ama mücadeleci olmak lazım. Bunun yanında çok çalışmayı ben hijyenik faktör olarak değerlendiriyorum. Dürlülük çok önemli" dedi ve başarılı bir değişim sürecinin üç anahtarı olduğunu söyleyerek konuşmasını şöyle sürdürdü: "Hedeflerin dağıtımı eşit olmalı. Bunu şirket müdürü yapar. Ayrıca değişim sırasında ayak bağlarından da kurtulmak lazım. İkinci önemli nokta ise çalışanların mutluluğu için performans ölçümü yapılması lazım. En önemli konu ise başansız olanları ilk önce uyararak eğer bir değişiklik yoksa o kişiyle el sıkışmak lazım" dedi.

✓ Hasan Bengü şirketlerin itibar indeksinin ölçümünün çok önemli olduğuna dikkat çekti ve bir şirketin marka değerinin olabileceğini, ancak yine de itibarının eksik olmasının tüm başarıları gölgeleyebileceğini söyledi. Sohbet biçiminde gelişip süren toplantının sonunda Mehmet Ali Berkman, Hasan Bengü ve Selçuk Gezdur'a eğitim tişörtleri hediye edildi ve grup fotoğrafı çekildi.

Kozyaka'nın Kaderi TEMA ve Koç Holding İşbirliği ile Değişti

Kozyaka, bundan çok değil, beş yıl önce yoksulluğun boy gösterdiği bir köydü. TEMA ve Koç Holding'in işbirliğiyle gerçekleşen "Kırsal kalkınma projesi" sayesinde kaderini değiştirdi. Kozyaka artık, devlete yılda 100 milyar vergi verecek kadar zengin bir köy

TEMA, Bolu'nun Seben ilçesine bağlı dağ köylerinden **Kozyaka** halkının kaderini değiştirdi. Beş yıl öncesine kadar, erozyonun tahrip ettiği topraklarında açlıkla mücadele eden köy refaha kavuştu. 50 haneli Kozyaka köyünün kurtuluşu, 1997 yılında TEMA ile tanışmasıyla başladı. "Kırsal kalkınma projesi" adı altında başlatılan çalışmada pilot bölge olarak seçilen Kozyaka köyünün kurumuş ve çevre köylerle ihtilaflı tek mera alanı, TEMA'nın bilgisi, **Koç Holding**'in mâlî desteği ve halkın emeğiyle ıslah edildi. 4 bin 113 dekarlık mera alanı, 80 bin Dolar gibi bir yatırımla yeşillendirildi. Yeniden kazandıkları toprakları neredeyse tırnaklarıyla kazarak "korunga" denilen bir tür hayvan bitkisini eken köy halkı, bunun satışından kısa sürede pa-

ra kazanır hale geldi. 1997 yılında muhtar olan İzzet Demirel'in çabaları sayesinde köyde bir de kooperatif kuruldu ve böylece korunga satışından belini doğrultan köy halkına yeni gelir kapıları açıldı. Devletten alınan kredilerle, verimli süt inekleri satın alındı, her eve bir ahır kuruldu. Ve köylü hayvancılığa başladı. Bir hanenin süt ve hayvan satışından elde ettiği gelir 7 ila 9 milyar arasında olunca, köyünü terk etmek zorunda kalan ailelerden 13'ü geri döndü. TEMA Onursal Başkanı **Hayrettin Karaca**, ellerinde Kozyaka benzeri 10 proje olduğunu, Koç Holding'te olduğu gibi özel sektörün destekleriyle onları da kurtarabileceklerini belirterek "Devlete yılda 100 milyar vergi veriyorlar. Herkesin kazandığı bir hikâye bu. Köylü biraz moral, biraz para desteğiyle ayağa kalkabilir" dedi.

TEMA Onursal Başkanı Hayrettin Karaca, köylülerin biraz para ve moral desteği ile kalkınabileceğine inanıyor.

Atık Kağıdın Artı Değeri

Kâğıt, günlük hayatımız içinde öylesine büyük yer tutmasına rağmen, kolayca harcanıp yok edilebilen bir ürün. Oysa boş harcanan 1 ton kâğıt, 17 ağacın yok olmasına neden oluyor. Diğer bir ifadeyle geri dönüşümü sağlanan her 1 ton kâğıt, 17 ağacın kurtarılmasını sağlıyor. TEMA'nın başlattığı kampanya atık kâğıtların tekrar kazanılmasına aracılık ediyor. Büyük şirketlerin faks ve fotokopi makinelerinin yanına kendi amblemini taşıyan kâğıt toplama kutuları koyan TEMA, böylece kâğıt tüketimini engelleyemese bile geri dönüşümün sağlanması için yol açtı.

TEMA'nın yaptığı araştırmalar sonucu, Türkiye kara yüzeyi-

nin %90'ı erozyona maruz kalma tehlikesiyle karşı karşıya. Ülke genelinde yaklaşık 67 milyon hektarlık arazide toprak giderek yok oluyor. Toprağın yok olmasının, erozyonun önlenmesinin yollarından biri de mevcut ormanları en verimli biçimde kullanıp, bir an önce yeni orman alanları yaratmak. Tüm bunlar göz önünde tutulduğunda atık kâğıt kampanyalarının önemi bir kez daha ortaya çıkıyor. Yıldız Teknik Üniversitesi öğrencilerinden oluşan **Genç TEMA Gönüllüleri**, "Geri Dönüşüm Kâğıt" projesiyle topladıkları 12 ton atık kâğıttan elde ettikleri para ile Davutpaşa Kampüsü'ne fidan diktiler. Törene katılan TEMA Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı **Hayrettin Karaca**, ilk fidanı dikerken herkese erozyonla mücadelede aktif olmaya çağırırdı.

Toplum ve yaşam

Bob Kerrey: "10 yıl içinde Türkiye'nin bugün olduğundan çok daha gelişmiş ve zengin bir ülke olacağını tahmin ediyorum. Ayrıca politikada da İsraill ile Filistin arasında bir arabulucu ve uzlaştırıcı rol oynayabilecek. En önemlisi de Müslüman dünyaya, nasıl laik bir yönetim kurabilecekleri konusunda önderlik yapacak."

Nebraska eski senatörü, New School University Başkanı Bob Kerrey:

"Türkiye, Irak ve Bölge Ülkelerine Örnek Olacak"

Gerek siyasal yaşamı gerekse akademisyenliği ile ABD'nin önde gelen isimlerinden olan Bob Kerrey, Haziran ayında Koç Üniversitesi mezuniyet töreninin konuk konuşmacısı olarak İstanbul'a geldi. Halen New School University'nin başkanlığını yapan Kerrey; eğitim, siyaset, Türkiye ve Ortadoğu hakkındaki sorularımızı yanıtladı

Amerika Birleşik Devletleri'nin Cumhuriyetçileri ile ünlü eyaleti Nebraska'da Demokratların adayı olarak seçime katılan ve seçimi kazanarak aynı eyaletin senatörlüğünü ve valiliğini yapan **Bob Kerrey**, Haziran ayının sonlarında Türkiye'deydi. Siyasetçiliğinin ve işadamlığının yanı sıra akademisyen yönü de ağır basan Kerrey, New York'taki **New School University**'nin başkanı.

Koç Üniversitesi'nin davetlisi olarak ülkemize gelen ve diploma töreninde öğrencilere hitaben bir konuşma yapan Bob Kerrey ile siyaset, eğitim, Türkiye ve Ortadoğu üzerine konuştuk.

• **New York'ta New School University'nin başkanısınız. Bu büyük öğrenim kurumu hangi özellikleriyle diğer üniversitelerden farklılaşıyor?**

Üniversitemizde yedi bin öğrenci var. Bunlar sanat, tasarım ve sahne sanatları gibi alanlarda öğrenim görüyorlar. Uzun yıllar New School University eleştirel bakışa ve ifadeye hoşgörülü yaklaşım konusunda önder rol üstlenmiştir.

• **Koç Üniversitesi hakkında bir değerlendirmeyi sizden dinlemeyi çok isteriz. Gelmeden önce düşündüğünüz Koç Üniversitesi ile gördükleriniz arasındaki farkları anlatır mısınız?**

Aslında bir fikrim yoktu. Buraya bir arkadaşım vasıtasıyla davet edildim. Arkadaşım ise Koç Ailesinin felsefelerini, ülkeye bakışlarını ve hangi düşüncelerle bu üniversiteyi kurduklarını bana anlatmıştı. Şimdi ise Koç Ailesinin Türkiye'yi çağdaş dünyanın

bir parçası haline getirmesini ve ülke gençlerine bu doğrultuda eğitim verme kararlılığını çok takdir ediyorum. Gençlerin diploma törenindeki görünümleri 10 yıl içinde geline noktanın ne denli kıvanç verici olduğunu gösteriyor ve ben bu görüntüden çok etkilendim.

• **Koç Üniversitesi ile işbirliği yapmayı düşündüğünüz konular ya da herhangi bir öneriniz var mı?**

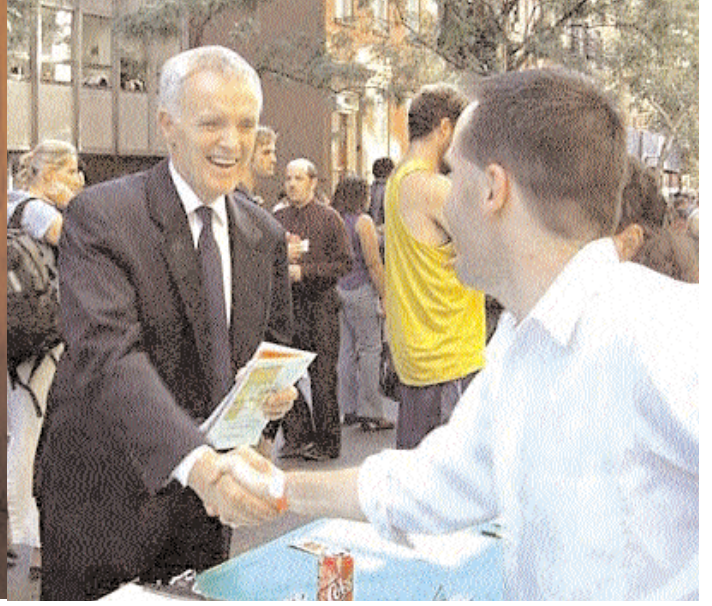
Bu konuda hiçbir plan yok ama neden olmasın? İstanbul'a daha sık gelmekten memnunluk duyuyorum.

• **Türkiye'ye ilk gelişiniz mi? İstanbul'u nasıl buldunuz?**

Daha önceleri Türkiye'ye hükümetler arası ilişkiler konusunda çalışmak için gelmişim ve çoğunlukla Ankara'da bulunmuştum. İlk kez hükümet dışında bir kurumun davetlisi olarak geldim ve bu kadar uzun kalma olanağı buldum. İstanbul harika bir şehir. İnsanlar ve doğa gerçekten etkileyici.

• **1969'da Vietnam Savaşı'na katıldınız. Geri döndükten sonra Kongre tarafından madalya ile ödüllendirildiniz. Daha sonraki yaşamınızda o günlerin ne gibi etkisi oldu?**

Vietnam'da 50 gün bulundum. Benim Vietnam'da bulunduğum bölgedeki insanlar çok modern olmalarına rağmen benden çok farklıydılar. Öte yandan benimle ortak yönleri de vardı. Yaralandığımda oradaki insanlardan yardım istedim. Sonuç olarak dünyanın tahmin ettiğimden daha büyük olduğunu fark ettim.

• ABD'ye döndükten sonra iş dünyasına ve politikaya atıldınız. Önce Nebraska Valiliği, ardından senatörlük yaptınız. Cumhuriyetçilerin egemen olduğu Nebraska'da, demokrat olarak seçilmeyi başarmanızı neye bağlıyorsunuz?

İnsanların, bana yardım etmelerini sağlamak için öncelikle onlara yardım etmeyi öğrendim. Ve birçok insandan yardım istedim. Şükürler olsun, birçoğu bana yardım etti ve "evet" dediler. Benim için gönüllü olarak birçok insan çalıştı. Şansım yaver gitti, kazandım.

• O zaman iletişim becerileriniz çok iyi olmalı!

Bilmiyorum, sanırım iyi. Kampanyaların sonunda iletişim becerilerimin geliştiği bir gerçek. Ama şu anda iletişim yeteneklerim eskisi gibi iyi değil!

• Yeniden politikaya geri dönmeyi düşünüyor musunuz?

Seçilsem de seçilmesem de zaten politikanın içindeyim. Ama tekrar adaylığımı koyup koymayacağımı şimdiden bilemem.

• Politikayı özlüyor musunuz?

Politikacı olmayı mı? Hayır!

• Vietnam Savaşı'na katılan biri olarak ABD'nin Irak'a yaptığı müdahaleyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Doğru olanı yaptığımızı düşünüyorum. Bu müdahaleyi uluslararası destekle de yapabildik. Ama bu koşullarda kitle imha silahları gerçekten büyük bir sorundu. Ayrıca,

Irak halkının demokrasiye dönmesi için daha geniş bir koalisyon sağlanabileceğini ve bölge ülkelerinin de daha demokratik yönetimlere yöneleceklerini düşünüyorum.

• Türkiye'nin Ortadoğu'daki konumu hakkında düşüncelerinizi alabilir miyiz? Gelecek on yılı düşünerek bir "Türkiye değerlendirmesi" yapar mısınız?

10 yıl içinde Türkiye'nin bugün olduğundan çok daha gelişmiş ve zengin bir ülke olacağını tahmin ediyorum. Ayrıca politikada da İsrail ile Filistin arasında bir arabulucu ve uzlaştırıcı rol oynayabilecek. En önemlisi de Müslüman dünyaya, nasıl laik bir yönetim kurabilecekleri konusunda önderlik yapacak.

• Koç Üniversitesi'ne bir akademisyen olarak geldiniz. Sanat ve sosyal ağırlıklı bir üniversitede başkanlık yapıyorsunuz. Ancak dünya sizi daha çok siyasi kişiliğinizle tanıyor. "When I Was a Young Man" adlı kitabınızda "Hayatım bir kitap için çok büyük. Bu yüzden kitabı kısaltmak zorunda kaldım" diyorsunuz. Sizi bu kadar farklı kılan nedir?

Hiçbir şey. Piyango oynadığınızda kazanıp kaybetmeniz yüzde 90 şansa bağlıdır. Harika bir anne-babaya sahiptim. Annem öğretmen, babam inşaatçıydı. Yedi kardeşli bir ailede üçüncü çocuk olarak büyüdüm. Beni farklı kılan en önemli unsurun, sadece doğuştan şanslı olmamdan kaynaklandığını düşünüyorum.

Sezgi Gencay

Haziran ayı içinde Koç Üniversitesi'ni ziyaret eden Bob Kerrey, başkanlığını yaptığı New Scholl University'de öğrencilerle.

Bob Kerrey Kimdir?

Yedi çocuklu bir ailenin üçüncü oğlu olarak dünyaya gelen **Bob Kerrey**, Nebraska Üniversitesi Eczacılık Fakültesinden mezun oldu. 1969'daki Vietnam savaşında, 50 gün boyunca askerlik görevi var. Amerikan Donanması'nda ise üç yıllık askerlik yapmış. Dört yıl Nebraska Valiliği, 12 yıl Kongre'de senatörlük yapan Kerrey, politika kariyerinden sonra restoranlar zinciri ve sağlık kulübü açtı. Sosyal gü-

venlik reformu ve evrensel sağlık sigortası tasarılarında emeği geçen Bob Kerrey, aktif politikayla ilgilendiği dönemlerde işyerlerinde sivil haklarının genişletilmesi konusunda çalışmalar yaptı. Kilise ve devlet işlerinin ayrılması konusunda fikirlerin rahatlıkla söylenmesi gerektiği konusunda açıklamalar yapan Kerrey, "gay" ve lezbiyenlere iş olanağının verilmesini de destekledi.

İletişim

30 Soruda Turgay Durak

Ford Otosan Genel Müdürü **Turgay Durak**, hayatın dolu dolu yaşanması ve her anından zevk alınması gerektiğine inanan bir yönetici. Turgay Durak'ın iş yaşamındaki ilkeleri ise sebat etmek, planlı ve iş arkadaşlarıyla uyum içinde çalışmak

Annenizin, babanızın adının yanına bir sıfat koymak isteseniz, bu ne olurdu? (Örnek: Annem sevecen, babam çalışkan gibi...)

Annem sevecen, ilgili, sakın... Babam çalışkan ve aceleci.

• **Kardeşiniz var mı? Çocukken en çok hangi konularda kavga ederdiniz?**

Dört yaş küçük kızkardeşim var. Yazın bahçede oyun süresi üzerine takışırdık.

• **Çocukluğunuzda en çok hangi oyunu oynamak size zevk verirdi?**

Mahalle takımlarıyla futbol ve "taş harbi".

• **Hangi okullarda okudunuz, sizi en çok etkileyen öğretmeniniz kim? Neden?**

İngiliz Ortaokulu, Robert College, makine mühendisliği'ni bitirdim. Lisans ve yüksek lisans öğrenimimi ABD'de Northwestern University'de yaptım. Lisedeki edebiyat hocamız **Behçet Kemal Çağlar** hayattan zevk almayı gösteriş tarzıyla, fizik hocamız **Mr. Ellison** ("Eli Baba") merkezkaç kuvvetini ve ivmelenmeyi öğretişleriyle hâlâ aklımdadır.

• **Tüm okul yaşamınızda "en iyi arkadaşım" diyebileceğiniz kişi kim? Onunla neler paylaştınız?**

Okuldaki en samimi arkadaşlarımdan bir kısmıyla koştuk, çünkü yurtdışına yerleştikler. **Hayko Boşnakyan** Montreal'de; **Niso Abuaf** New York'ta. Onlarla Türkiye'ye geldikçe hasret gideriyoruz. Ortaokuldan beri arkadaşlığım devam

eden Boğaziçi Üniversitesi'nde Prof. **İlhan Or**, Elektronik Mühendisi **Aysan Çorluhan**, Makina Mühendisliği Doktoru **Nadir Patır** ve Koç Üniversitesi'nde Prof. **Süleyman Özekici** ile ayda en az bir kere bir araya geliyoruz.

• **Tatillerinizi nasıl değerlendirirsiniz?**

Kışın kayak yaparak, yazın güneydeki tatil yörelerine giderek dinlenmeye çalışıyoruz. Bahar aylarına denk düşen bayram tatillerinde tarihi zenginlikleri olan ülkelere gidiyoruz. Hafta sonları Iznik-Darık'daki evimize gideriz.

• **Çocukken hangi mesleği seçmek isterdiniz?**

Hep mühendis olmak istedim.

• **Gençlik yıllarınızın en büyük hayali neydi?**

Teknik bir buluş yapmak ve süratli bir deniz motoruna sahip olmak.

• **Spor yapar mısınız? Herhangi bir spor aktivitesini izler misiniz?**

Kışın kayak, yazın tenis ve yüzme. Futbol maçlarını seyretmeyi severim. Lise ve üniversitede okul takımında futbol oynardım.

• **İş yaşamınızın en önemli dönüm noktası nedir?**

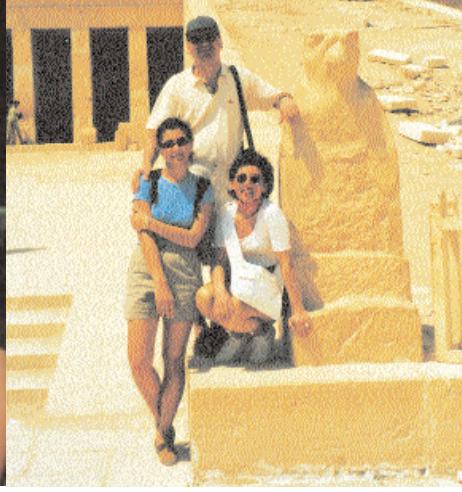
1986'da, 34 yaşındayken Otosan'da Genel Müdür Yardımcılığına terfi etmem.

• **İş yaşamınızda sizce en büyük başarınız nedir?**

Şirketimizin en büyük atılımı, dizaynına katıldığımız ve Avrupa'ya ihracat için ürettiğimiz **Transit Connect**'in 2003 yılında **Avrupa'da Yılın Ticari Aracı** seçilmesi. Bu büyük projeye **Ali İhsan İlkba**har'ın Genel Müdürlüğünde başladı, **Mark**

Kış aylarında sık sık kayak yapmaya giden Turgay Durak'ın, en son seyrettiği film "Tehlikeli Dişi" (*Serving Sara*).

*Turgay Durak,
işinden vakit
bulduğu her
fırsatta kızı Damla
ve eşi Nesligül
Hanım ile birlikte
vakit geçiriyor.*

Schulz'un Genel Müdürlüğünde devam edildi. Devreye girişinde Genel Müdürlük bana nasip oldu.

• **İş yaşamında başarılı olmanın ilk şartı sizce nedir?**

Sebat etmek, planlı çalışmak, iş arkadaşlarıyla uyumlu ortam yaratmak.

• **Evinize döndüğünüzde ilk yaptığınız şey nedir? (Örnek: Anahtarını yemek masasının üstüne atmak, köpeğini gezdirmek, çocuklarına sarılmak gibi...)**

Eşimle o gün olanları görüşmek, özellikle İstanbul Teknik Üniversitesi son sınıfta okuyan kızım Damla'dan üniversiteye ilişkin bilgi almak.

• **Hobileriniz nedir?**

Teknemizin ufak tefek bakımını yapmak.

• **Kutladığınız en güzel doğum günü hangisiydi? Hangi hediye sizi çok mutlu etti?**

Eşim 50. doğum günüm için, mahalle, okul ve askerlik arkadaşlarımı eşleriyle beraber çağırmişti. 40 kişilik bir grup çok eğlendik.

• **"Çocuk" denince aklınıza ilk gelen sözcük nedir?**

Kızım Damla.

• **Yemek yapar mısınız? En sevdiğiniz yemek nedir?**

Yalnız mantarlı omlerle yapmayı bilirim. Tüm ızgara balıklarını ve patlıcan salatasını severim.

• **En sevdiğiniz renk nedir? Neden? Size ne çağırır?**

Özel hayatımda kahverengi, sarı, turuncu, toprak tonlarını severim. Bana sıcaklığı ve rahatlığı çağırır. İş için lacivert, mavi renklere ağırlık veriyorum. Ford mavisiyle bağlantılı olduğunu düşünüyorum.

• **En sevdiğiniz çizgi film karakteri ya da masal kahramanı?**

Red Kit, ayrıca Tom and Jerry.

• **En son hangi kitabı okudunuz? Tavsiye eder misiniz?**

Daha çok casusluk-polisiye okuyorum. Son "Prodigal Spy"ı okudum.

• **Şiir sever misiniz? Hangi şairin, hangi dizesi ilk aklınıza gelir?**

Lise yıllarındaki ağır Türkçe ve İngilizce edebiyat derslerinden sonra şiirle pek ilgilenmedim. Orhan Veli'nin nükteli dizeleri akla gelir.

• **"İstanbul" denince aklınıza gelen ilk şey nedir?**

Boğaziçi.

• **Yaşadığınız şehirde, bulunmaktan en çok zevk aldığınız mekân/mekânlar neresidir?**

Boğaziçi'nin iki yakasındaki balıkçı lokantaları, Moda Burnu'ndaki Moda Deniz Kulübü.

• **Giysi konusunda tercih ettiğiniz markalar nelerdir?**

Takım elbise, gömlek için Vakko; spor giyimde Lacoste.

• **Hangi tür müziği ve hangi şarkıcıyı (ya da grubu) dinlemek sizi mutlu eder?**

Leonard Cohen ve Queen dinlemeyi severim.

• **En son hangi filmi izlediniz? Hangi yönetmen ve oyuncularını seversiniz?**

Çalışma hayatının yorgunluk ve stresinden sonra "hafif" filmler seyretmek hoşuma gidiyor. En son "Tehlikeli Dişi"yi (Serving Sara) seyrettik.

• **En son ne hediye verdiniz ve aldınız?**

Eşime doğum günü için kolye aldım. Babalar gününde kızım, deniz için şort ve tişört aldı.

• **Son günlerde sizi en çok etkileyen olay nedir?**

TL'nin Euro karşısında değer kazanması. Bunun sonucunda ürün maliyetlerimizin artışı nedeniyle ihracatımızın etkilenmemesi için randıman sağlayıcı tedbirlerin üzerinde çalışmak gerekli.

• **"Koç Topluluğu" kültürünü yansıtan bir cümle yazar mısınız?**

Çalışkanlık, girişimcilik, süreklilik, güvenilirlik, dürüstlük, sosyal sorumluluk.

• **"Hayata dair" son bir cümle...**

Hayatı dolu dolu yaşayıp tadına varmalı.

Bir Düşü Yaşar Gibi!

“16 Haziran günü, Setur’un davetlisi olarak, THY ile Atina’ya gidip 2004 Olimpiyatları için hazırlanan tozlu topraklı yollardan geçerek, yaklaşık bir saatlik bir yolculuktan sonra limana ulaştık. Oradan da 2 bin 600 yolcu kapasitesi, 109 bin gross ton ağırlığı, 1150 mürettebatı ile beş yıldızlı lüks bir otel servisi veren gemimize vardık”

Hayallerin gerçeğe dönüşmesi hiç de zor değil. Eğer sizin de hayaliniz benimkiyle aynıysa; yani rüya gibi bir gemiyle yolculuk etmekse benim hayallerim gerçekleşti. Darısı başınıza...

Gözlerinizi kapatın ve arkanıza yaslanın. Çünkü şu an dünyanın en muhteşem gemilerinden birinin güvertesindesiniz. Üstünüzde incecik yazlık giysiler, bir sezlongda dinleniyorsunuz. Buz gibi meyve kokteyli-nizi yudumlarken muhteşem bir güneş teninize işliyor, ruhunuzu ısıtıyor. Okyanusun tatlı esintisi saçla-rınızla oynuyor. Hafif bir müzik sesi... Tüm koşuştur-malar, kaygılar geride kaldı. Çok uzakta... İstanbul’da... Daha önce hiç görmediğiniz kıyıları, her saat rengi değişen okyanusu seyre diyorsunuz. Kendini-zi dinliyorsunuz, huzuru dinliyorsunuz. Muhteşem bir senaryo değil mi? Bunlar senaryo değil, gerçek.

Setur’un davetlisi olarak bir grup basın mensubuyla beraber **Golden Princess** gemisiyle Akdeniz turuna davet edildik. Yıllardan beri en büyük hayalim böyle bir gemiyle yolculuk etmek olduğu için hemen kabul ettim. Zaten davetli olan gazetecilerin çoğu da arka-

daşımdı. Bu gezinin bir hayali gerçeğe dönüştürme-nin yanı sıra bir başka özelliği daha vardı. Amerika Birleşik Devletleri’nin kırmızı hat uygulamasını kal-dırdığından beri, ilk ABD gemisi olarak Golden Prin-cess önce Kuşadası’na, oradan İstanbul’a; sonra da Atina’ya gidecekti ve oradan Akdeniz turuna devam edecekti. Biz ise Atina ayağında gemiye dahil olacaktık. Bu nedenle 16 Haziran günü THY ile Atina’ya gi-dip 2004 Olimpiyatları için hazırlanan tozlu topraklı yollardan geçerek, yaklaşık bir saatlik bir yolculuktan sonra limana, oradan da 2600 yolcu kapasitesi, 109 bin gross ton ağırlığı, 1150 mürettebatı ile beş yıldızlı lüks bir otel servisi veren gemimize vardık. **Prin-cess Cruise**, değişik güzergâhları ile dünyanın en çok gezi noktasına sahip on iki gemiden oluşan birinci sınıf bir deniz işletmesi. Dünyanın en büyük gemi-lerinden biri olan Grand ve Golden Princess ise bu fi-lonun bir parçası. Oda arkadaşım Elele dergisinin Ya-zı İşleri Müdürü **Nilüfer Pazvantoglu** ile gemide nasıl bir hayatın bizi beklediğini konuşarak, planlar yaptık. Gemiye girmeden önce hepimize SARS’la ilgili formlar dağıtıldı. Onları doldurduk ve güvenlik ne-

deniyle resimlerimiz çekildi. Daha sonra koskocaman bir otelin lobisini andıran bir alana geldik. Ve resepsiyondan oda anahtarla-rımızı alarak, pasaportlarımızı ve kredi kartımızın numarasını ve-rerek güne başladık. Her şey çok güzeldi ve büyüleyiciydi. On ye-di katlı geminin sekizinci yani Emerald katında kalacağımızı öğrendik. Gruptakilerin tek sıkıntısı balkonsuz bir odada kala-cak olmamızdı. Ama olsun, za-ten yatmadan yatmaya odamıza uğrayacaktık. İlk gün gemi turu ve etrafı keşfetmekle zaman geç-ti ve yorgunluktan bitap bir şe-

Setur’un davetlisi olarak
bir grup basın
mensubuyla beraber
Golden Princess
gemisiyle Akdeniz
turuna davet edildik.

kilde uyuduk. Geminin kalktığını bile hissetmeden, kara görmeden geçirilecek bir güne kendimizi hazırladık. Ertesi gün saat 18.00'e kadar hiç kara görünmedi. Bunu fırsat bilerek, üst güverteye çıktık biraz güneşlendik ve yirmi dört saat açık restaurant'ta bol bol yemek yedik. Günün sonunda ise yemekten, içmekten ve geminin büyüleyici atmosferinden yorgun düşerek erken bir saatte yattık.

Napoli'yi Keşfetmek...

18 Haziran günü ise sabah 07.30 gibi Napoli'ye yanaştık. Bir gün önceden hırsızlara karşı dikkatli olmamız konusunda uyarıldığımız için tedbirimizi alarak, karaya indik. Napoli gerçekten çok kirli ve kalabalık bir şehirdi. Görüntü, trafik ve pazarları aynı İstanbul'u andırıyordu. Ama olsun biz yine de şehri keşfetmeye karar verdiğimiz için Aktüel'den **Özlem Akalan**, Ekonomist'ten **Oğuz Demir**, oda arkadaşım Nilüfer Pazvantoglu, ben ve Setur'dan **Fusun Hanım** elimizde minik haritalarla çarşı pazar dolaşarak biraz olsun Napoli'yi keşfetmeye çalıştık. Birçok markanın ürünlerinin satıldığı bir açık pazarda bulduk kendimizi. Terlikler, çantalar, tişörtler derken 35 derece sıcaklıkta kendimizi yine alışveriş yaparken bulduk. Yolda bir mola verip bir şeyler içtik ve yanımıza yaşanan seyyar satıcıların sattıklarına göz ucuyla bakarak çantalarımızı korumaya çalıştık. Nilüfer ve ben gemiye erken döndük ama akşam diğerleri yedikleri pizzayı o kadar beğeniyle anlattılar ki, bir sonraki gün molamız olan Floransa'da pizza yemeye karar verdik.

Livorno'dan Floransa'ya...

19 Haziran günü ise gemi Livorno'ya vardı. Otobüslerle Floransa'ya doğru yola çıktık. Duomo'nun muhteşemliği karşısında büyüledik, kilise ve tarihi mekânları gezdik. Bu şehirde küçük gezi grubumuza Hafta Sonu dergisinden **Erdem Kırmızı** ve Maison Francaise'den **Yasemin Aksoy** da dahil oldu. Elimizde haritalarla tarihi yerleri keşfetmeye çalışıp, küçük kafelerden birinde karnımızı doyurduk. Ve buluşma yerine erken gelerek, merdivenlerde gezi ve gemiyle ilgili düşüncelerimizi birbirimizle paylaşıp hafif yollu dedikodu yaptık. Ama Floransa'da geçirdiğimiz gün de bir önceki kadar sıcak olduğu için yorgunluktan bitap bir şekilde kendimizi tekrar otobüslere attık.

Monte Carlo ve Grace Kelly

Gezimizin dördüncü günü yani 20 Haziran'da ise gemi büyüklüğünden dolayı Monte Carlo limanına yanaşamadı ve filikalarla karaya indirildik. Şehir çiçekleri ve havasıyla hepimizi büyüledi. Bayağı uzun bir mesafeyi yürüyerek kat ettikten sonra yanlış tarafa doğru gittiğimizi anladık ve Lamborgini'lerin, Ferrari'lerin, Porche'lerin ve ultra lüks jeep'lerin arasından geçerek limanda dolaştık ve **Grace Kelly**'nin mezarını ve tepedeki sarayı gezmeye karar verdik. Şehrin temizliğinden, balkonlardan sarkan çiçeklerin güzelliğinden, insanların kalitesinden hepimiz oldukça etkilendik. Tepeye vardığımızda küçük kiliseyi gezip, mum yaktık, dileklerde bulunduk. Damaracık sokaklardan geçip incik boncuk satan yerleri gezdik, ufak tefek hediyecek eşyalardan aldık. Ve ekipçe bu şehrin gerçekten büyüleyici olduğuna karar verdik. Gemi saat 18.30 gibi kalkacağı için filikalara binip Golden Princess'a, yani yuvarımıza döndük.

Gaudi'nin Kentinde Olmak...

21 Haziran'da gemi Barselona limanına yanaştı. Daha önceden bu şehri gördüğüm için pek heyecanlı değildim ama Gaudi'nin kentinde olmak büyüleyiciydi. Liman şehrin biraz dışında olduğu için otobüs ücretlerini vererek şehrin merkezine gittik. Hava sıcaklığı 37 derecedeydi ve gerçekten nefes alınamıyordu. Bir süre ana caddeden giderek etrafı gezdik ve daha sonra Nilüfer'le ben gruptan ayrıldık. Sıcağa daha fazla dayanamayacağımızı düşünerek üç saatlik bir Barcelona gezisinden sonra kendimizi havalandırmalı odamıza attık ve her gün yaptığımız gibi yine yemek yiyerek bir-iki saat güneşlenerek vakit geçirdik. 22 Haziran günü, yani son gün erkenden kalktık ve gruplar halinde, anonsları dinleyerek gemiden ayrıldık. Bu kadar çok insanın muhteşem bir düzenle gemiyi terk etmesinin sağlanması ve daha önceden belirtilen renklere göre bavullarımızı kolayca bulmamız hepimizi şaşkınlığa uğrattı. Gemi personelinin nazırlığı ve profesyonelliği karşısında büyüledik. Barselona'dan Türk Hava Yolları'na ait uçakla İstanbul'a döndük. Muhteşem bir gemiyle bir haftalık bir yolculuk yapmıştım. Hayallerin gerçeğe dönüşmesini sağlayan bu bir haftalık gezi, gerçekten ruhumun ve bedenimin dinlenmesine yardımcı olmuştu. Bu geziye beni davet eden Setur'a gönülden teşekkür etmeyi bir borç biliyorum. Bir başka organizasyonda tekrar buluşmak dileğiyle...

Esra Özübek / Elle Dergisi

Gezimizin dördüncü günü yani 20 Haziran'da gemi büyüklüğünden dolayı Monte Carlo limanına yanaşamadı ve filikalarla karaya indirildik. Şehir, çiçekleri ve zengin havasıyla hepimizi büyüledi. Rönesansın izlerini sürebileceğiniz tarihi dokusuyla Floransa, her zaman büyüleyici bulabileceğiniz bir şehir (altta solda).

Yönetmen Savaş Karakaş (üstte sağda) ve dalışları gerçekleştiren Enez Ediz, 50 yıl sonra Dumlupınar denizaltısıyla ilgili görüntüler elde edilmesinden oldukça mutlu. İkili bu projeyle toplumsal bir görevi de yerine getirdiklerini düşünüyor.

Son Söz: VATAN SAĞOLSUN

Naboland ile çarpışarak içindeki 81 denizciyle birlikte sulara gömülen Dumlupınar denizaltısı, 50 yıl sonra ilk kez görüntülendi. Yönetmenliğini Savaş Karakaş'ın yaptığı "Son Söz: Vatan Sağolsun" belgeselinin galası Rahmi M. Koç Müzesi'nde yapıldı. "Vatan size minnettardır" yazılı plaketin bırakıldığı dalışlarda, BOS'un gazları kullanıldı

4 Nisan 1953 gecesi, saatler 02.15'i gösterdiği sırada, Çanakkale Boğazı'ndaki Nara Burnu önlerinde yaşanan bir facia tüm ülkeyi yasa boğdu. İsveç bandıralı **Naboland** adlı gemi, Dumlupınar denizaltısıyla çarpışmış ve 86 mürettebatı bulunan denizaltından tüm çabalara rağmen sadece beş denizcimiz kurtarılabilmişti. 81 denizci ise Dumlupınar ile birlikte sulara gömüldü. Aradan yarım yüzyıl geçmesine rağmen, yaşamını yitiren denizciler unutulmadı. Televizyon ekranlarından tanıdığımız **Savaş Karakaş**'ın yönettiği "**Son Söz: Vatan Sağolsun**" adlı belgeselde Dumlupınar denizaltısı ve 81 denizci konu edildi. Denizcilerin ailelerinden alınan "**Vatan size minnettardır**" yazılı plaket ise dalgıç **Enez Ediz** tarafından denizaltına ulaştırıldı. Yönetmen Savaş Karakaş ve dalgıç Enez Ediz ile görüştük.

• **Savaş Bey, televizyonda müzik-eğlence ve yarışma programlarının sunuculuğunu yaparken neden derin sulara dalma ihtiyacını hissettiniz?**
1997 senesinde dedemden kalan bazı hatıraları okumaya başladım. Dedem **Çanakkale Savaşı**'nda bulunmuş, kolundan-bacağından sakatlanmış, ardından **Kurtuluş Savaşı**'na katılarak **İstiklal Madalyası** kazanmış bir gazi. Benim isminin Savaş konmasını da o istemiş. Hatıra defterinde kolundan-bacağından sakatlandıktan sonra İstanbul'a geldiklerini, Haydarpaşa garında trenden indiklerinde herkesin gülüp oynadığını ve 10-15 tane askerin garda kala kaldığını yazmış. Bunları okuduktan sonra geçmişimize karşı ilgisiz olduğumuzu düşündüm; en azından kendi dedemi tanıımıyordum. Onun izlerini araştırmak için Çanakkale'ye gittim ve yaklaşık 1.5 yıl orada kaldım. Çanakkale Savaşı ile ilgili metinler okudum. Savaşın sualtındaki izlerinin hiç araştırılmadığını gördüm ve bir televizyoncu olarak çok cazip geldi. Bütün bilgimi, becerimi, çevremi bunun için kullandım.

• **Dumlupınar sizin ilk belgeseliniz mi?**

İlk defa 1997 senesinde Çanakkale batıklarıyla ilgili bir sualtı araştırması yaptık. Normal hava ile 75 metre derine kadar gittik ve inebileceğimiz bütün batıklara indik. Ailelerine mektup yazmış askerlerin hatıra defterlerine ulaştık. Bu belgesel yurtdışındaki televizyonlarda da yayınlanınca Çanakkale benim için bir tutku haline geldi. Çanakkale'yle ilgili başka ne yapılabilir sorusunu sormaya başladım. Cevap, Çanakkale Savaşı'ndan sonra büyük bir acının yaşandığı Dumlupınar'dı. O dönemde Dumlupınar denizaltısına dalmak istememize rağmen, özel bir izin alınması gerekiyordu. 1997'den 2003 yılına kadar bu denizaltına dalabilmek için büyük bir tutku besledik.

• Sizi bu belgeseli yapmaya teşvik eden önemli bulduğunuz noktaları öğrenebilir miyiz?

Bir denizaltı, gemiyle çarpışıyor, batıyor ve 81 kişi “Vatan sağ olsun” diyerek ölüyor. Neden çarpıştığını, kurtarma çalışmalarının nasıl yürütüldüğünü, suyun içinde yaşananları merak ettik. Dumlupınar ile ilgili anlatılan hikâye bitmemiş gibiydi ve o denizaltıya ait yazılı materyaller olmasına rağmen tek kare görüntü yoktu. Bir televizyoncu olarak, araştırılacak çok şey olduğunu düşündüm. Sadece denizaltındakileri anlatmayı amaçlamadık. 50 yıl boyunca yaşananlar, denizcilerin geride bıraktığı ailelerinin hatıraları, mahkemelerde yaşananlar da son derece önemliydi. Herkes Dumlupınar’ın Naboland gemisiyle çarpışarak battığını biliyor. Ama neden battığı, kurtarma çalışmaları sırasında nelerin yaşandığı konusunda kimse bir fikre sahip değil. Örneğin Naboland Marmara’dan Ege’ye, Dumlupınar Ege’den Marmara’ya gidiyordu. Dumlupınar’ın gözcüleri, Naboland’ın gelişini gördü ve derhal o andaki var- diya amiri Üsteğmen **Hasan Yumuk**’a bildirdi. Yumuk, “15 derece sancak” emrini verdi. Denizaltı kurtulacaktı ama kara- ya oturma tehlikesi vardı. Komutayı alan gemi komutanı Yüz- başı **Sabri Çelebioğlu**, karaya gidildiğini görünce “İskele ala- banda” diyerek, ilk emrin tam tersi bir emir verdi. İlk gemi, tıpkı yolda yürüyen iki adamın karşılaşp önce sağa, sonra so- la hareket ederek, birbirlerine yol vermesi gibi aynı manevra- ları yapınca, denizin orta yerinde Naboland, Dumlupınar’ı al- tına aldı. O sırada köprü üstünde bulunan beş kişi sabah kurtarıldı. Diptekilerden 72 saat sonra ümit kesildiği açıklandı. Kurtarma esnasında pekçok aksaklık yaşandı. Neden bu aksaklıklar oldu? Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, gerçekten bu olayın aslı astarı nedir anlatılsın dedi, bize güvendi.

• Bildiğimiz kadarıyla ilk kez görüntüleri çekiliyor. Dalış sırasında herhangi bir zorluk çektiniz mi?

İlk kez görüntüleri çekiliyor. Dumlupınar 1953 senesinde bat- tığı zaman elden gelen her şey yapılıyor ama denizaltıya ulaşı- lamıyor. Kesinlikle denizaltıya yaklaşabilen bir dalgıç olmu- yor. Beş sene sonra Yarbay **Vedat Bora** idaresinde derin su ça- lışması yapılıyor. Hedef çok açık; Dumlupınar’a donanma dal- gıçları ulaşacak, hatta Dumlupınar çıkarılacak. Dumlupınar’a dalgıçlar ulaşıyor fakat bu kez de çıkaramıyorlar. Yüzdürül- mesi için bir çalışma yapılıyor; Yarbay Vedat Bora, Ankara’yı anıyor ve ertesi sabah gemiyi yukarı alacağını söylüyor. Fakat Ankara’dan çalışmaların durdurulmasına yönelik bir direktif geliyor. 1958 Eylül’ünde oluyor bu olay. Ondan sonraki 45

sene boyunca Dumlupınar ile ilgili hiçbir çalışma yapılmıyor. Mahkemeler olmuş, denizaltının komutanı hapse girmiş... Ge- mi, kendi kaptanının hatasıyla batmış.

• Denizcilerin ailelerinden nasıl tepkiler geldi?

Ailelerle konuşurken çok etkilendik. Onlar bize 50 yıllık çare- sizliklerini anlattı. “Denizaltının içindekiler benim sınıf arka- daşlarımdı ve onları çok kıskanırdım. Ben de denizaltında ol- mak istedim ama kura sonucu onlar gitti. Beni dalgıç yaptılar. Daha sonra dalgıç olarak batan gemiye gittim” diyenler oldu. Dumlupınar’da babasını kaybetmiş bir hanımefendi vardı. Ast- subay Haluk Yıldırım’ın kızı. Yıllardır baba hasreti çekerken “Buyrun, babanız burada” diyerek görüntüleri gösteriyoruz. Enez, onların elindeki plaketi alıp Dumlupınar’a götürdü. Bunlar hiçbir maddi değerle açıklanamayacak duygular.

• Enez Bey, akıntının yoğun olarak yaşandığı bir bölgede dalış yaparken yaşadığınız sorunları öğrenebilir miyiz?

Böylesi akıntılı bir suda dalış yapmak oldukça zor. “Gaz ka- rışım dalışı” yapalım diye düşündük. Daha öncesinde BOS’ta (Birleşik Oksijen Sanayi) bir kurs görmüştük. Gazlarımızı oradan temin ettik. “Gaz karışım dalışı” yapabilmek için çok farklı ekipmanlar; en azından, gelen gazları dalgıca yollamak için bir gaz karışım paneli gerekiyor. Yurtdışında araştırdık ve çok pahalı olduğunu gördük. Vanalarını getirdik ve Tür- kiye’de ilk defa gaz karışım paneli imal ettik. Türkiye’deki sanayi dalgıçlığının da önünü açabilmek amacıyla yüzey bağlantılı dalış yapmaya karar verdik. Bu yöntemle gazı dal- gıca yukarıdan göndermeyi düşündük. Ancak telefon bağ- lantısı kurmamız gerekiyordu. İsveç’ten telefon bulduk. Rahmi M. Koç Müzesi’nin eski müdürü **Selçuk Kolay** çok yardımcı oldu. Gazları taşımak için regülatörlere ihtiyacımız vardı; onu BOS’tan aldık. Özel bir asansör yapıldı. 1958’li yıllarda Yarbay Vedat Bora tarafından icat edilen ve **Dora** adı verilen asansörün aynısı yapıldı. Adı da **Dora II** koyuldu. Dora ile daldık ve “Vatan size minnettardır” yazılı plaketi Dumlupınar denizaltısına bıraktık.

Sema Uludağ

30 Ağustos ve Türk Edebiyatı

Türk tarihinin önemli günlerinden birisini daha bu ay kutluyoruz. Biz her şeyimizi bu tarihi güne borçluyuz. “Yurdumuzu Batı’dan, kafamızı Doğu’dan” kurtarabil-diyssek; modernleşme sürecini çabuk gerçekleştirip, bölgesin-de ve İslam dünyasında tek parlamenter demokratik, laik ül-ke olabilirdiyssek; şu denizlere/dağlara bakıp bizim diyebiliyor-sak; ezan seslerinin beş vakit herkesçe dinlenebildiği hür ve bağımsız topraklarda müspet ilmi uygulayabiliyorsak; başımız dik, gönlümüz rahat, şerefli ve hür insanlar olarak dolaşabili-yorsak; hepsini, her şeyimizi 30 Ağustos sabahına borçluyuz. Atatürk, uzaklaştıkça yüksekliği daha iyi görülen bir dağ gibi-dir. Onun için medeniyet yolunda ilerledikçe, her 30 Ağustos’ta “O”nu daha iyi anlıyoruz.

Kurtuluş Savaşımızın bir başka önemli kaza-nımı ise, o günleri yaşayan edebiyatçıları-mızın, birinci elden bizlere emanetleridir. Bu değerlerden **Halide Edib Adivar**, “Halide Onbaşı” olarak Kurtuluş Sava-şı’na bizzat katılmış ve o günleri bizle-re çok güzel aktarmıştır.

Ve, zannediyorum hiçbir şey 26 Ağustos sabahını, o günün ruhunu, bize Halide Edib’in dağın başına kadar gelip “...dişlerimin altında taş, başımın üstünde duman ve ateş var, boş ellerimi kaldırıyor ve haykırıyorum” diyerek Türk ordusunun arkasından, tüm millet adına yapmış olduğu duada olduğu kadar güzel ifa-de edemez:

“Ey ulu Tanrı!...

Bir an için Türk’ün sesini dinle. Sana **İbrahim**’in **İsmail**’i kur-ban ettiği günlerden beri hangi millet senin takdis ettiğin istik-lal ve senin verdiği aziz iman için bu kadar ebedi bir meşak-kat ve işkence içinde daima gözlerinde iman şulesiyle öldü? Sevgililerimizin en çoğu yok oldu. Kuru topraklar üzerindeki son yurdumuz için bile dünya cehennemi Anadolu’ya indi. Saçı bitmedik yetimler, kimsesiz kadınlar, beli büyük ihtiyar-larıyla altımızda bir avuç toprak, başımızda bir dam bırakmak istemeyen herifler ve haydutlara karşı bu temiz ve şehit millet-ten ne zaman rahmetini esirgemeyeceksin?

Yine zannediyorum ki bütün esarete inleyen kardeşlerimizin hepsi; İstanbul’un minarelerinden, Bursa’nın türbelerinden, İzmir’in harabelerinden ve bu ordu gerisinde bütün varlığı ile çalışan millet kafilesinden hepsi; bu an benimle beraber elle-rini göğe kaldırmış, kararmış, katı, rençber elleri ve arasında gül yaprağı gibi taze çocuk elleri; kendi kurtuluşları için bu ce-hennem ateşinde dövuşen kardeşlerinin açacağı kurtuluş yo-luna dua ediyor...”

O gecenin ruhunu bizlerin zihnine büyük şairimiz **Nazım Hikmet** ise unutamayacağımız bir şekilde yerleştirecektir:

“...Dağlarda tek tek ateşler yanıyordu.
Ve yıldızlar öyle ışıltılı, öyle ferahtılar ki
Şayak kalpaklı adam
nasıl ve ne zaman geleceğini bilmeden
güzel, rahat günlere inanıyordu..
...Ve mavi gözleri çıkmak çıkmaktı.
Yürüdü uçuşumun başına kadar,
eğildi, durdu.
Bıraksalar
ince, uzun bacakları üstünde yaylanarak
ve karanlıkta akan bir yıldız gibi kayarak Kocatepe’den Afyon
Ovasına atlıyacaktı....”

30 Ağustos sonrası, İzmir artık ufukta efsaneleşen, sem-bolleşen bir idealdir. Bizim için İzmir artık bir şehrin adı değildir, bir ülküdür, bir inançtır. Ve, ordu ya-yından çıkmış bir ok gibidir. Kıtalar, dağların üstünden şahlanan dalgalar gibi, köpüre kö-püre İzmir’e koşturmaktadır.

İzmir’e koşanlar arasında Halide Edib yine karşımıza çıkmaktadır. “...Dağlar gibi şehit mezarlarını geçiyoruz. (...) İşte bu siper taş-larında henüz ıslak duran kızıl kanlar ara-sında, bir tümsek üzerinde bir şehit mezarı-na çarptım. (...) üstüne fişek kutusunun tah-tasından bir kitabe konulmuş ve üzerinde ‘Genceli Şehit Hüseyin Avni Efendi’ yazılı. Diz çöktüm. İçimdeki şiiri, kasırgayı bu isimsiz güzel için göz yaşlarım ile okudum:

“Büyük fikirler için ölen ve azap çeken insan kalplerin-in Allah’a en yakın olduklarına iman ettim. Genç ve aziz şe-hit! Kardeş bir memleketten gelmiş, sen de bizimle omuz omuza dövüşmüşsün! Yine iman mücadelesinin yüce bir da-ğının en yüksek noktasında; İzmir kapılarında ebediyen uyuyorsun! Burada, senin şehit mezarını Allah’ın kandilleri mavi gökten aydınlatacak ve yanındaki adsız silah arkadaşlarınla türbeleriniz bu aziz yurdu koruyan ilahi hatıralar gibi kalacak. Fakat, gün gelir de bazen gökler karanlık; mezarın genç kal-binin hasret çektiği sevgili hatıralarla buraları yadırgar, eziklik duyarsa: işte o zaman kurtuluşu uğrunda kanını akıttığın bu diyarda senin için hatırasında bir ana köşesi saklayan bir Türk kadını olduğunu hatırla! Ve mezarında beşiğinde yattığın gün-ler kadar rahat uyu!...”

30 Ağustos coşkusunu yaşadığımız bugünlerde, başta **Mus-tafa Kemal Atatürk** olmak üzere bu ülke için savaşan, bu ül-ke ve insanına gönül vermiş bütün dava adamlarını, şehit-lerimizi, edebiyatçılarımızı ve bizlere akılcı, uygar ve laik bir cumhuriyet bırakan kuşağı büyük bir sevgi ve minnet duy-gularıyla bir kez daha saygıyla anıyorum.

Demir Aytac
Düzey A.Ş. Genel Müdürü

Serbest
kürsü